

SLOVENSKI

Direktor: Rudi Janžura — Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Tiskarna Slovenskega poročevalca — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 4, telefon 45-22 do 45-24 — Uprava: Ljubljana, Čopova ul. 30/III, telefon 45-75 in 46-21 — Oglasi oddelek: Ljubljana, Kardeljeva ulica 1, telefon 38-94 za ljubljanske naročnike 24-63 za zunanje 38-32 — Poštni predal 29 — Tek. račun NB 801-90321-4 — Mesečna naročnina 140 din

Poročevalec

Burmanska delegacija pri maršalu Titu

Portorož, 18. julija. Ob 9. uri zvečer je na poti na Brione burmanska združena vojska in gospodarska delegacija prispele v Portorož. Ogled Potojske jame je bil zaradi pomankanja časa preložen na jutri.

Po večerji v Palace hotelu je burmanske goste obiskal komandant Jugoslovanske cone STO polkovnik Stamatović ter se z njimi dlje časa pogovarjal. Ker se je šef delegacije, g. Kyaw Nyeina, zlasti zanimal za etnični sestav Jugoslovanske

Na poti na Brione so se gosti iz Burme zelo zanimali za etnični sestav naše cone STO

cone, je polkovnik Stamatović orisal zgodovino Trsta kot celoto ter opisal sedanji politični položaj. Po zdravici, ki sta jo izmenjala polkovnik Stamatović in vodja delegacije, so se nekaj pred enajsto uro burmanski gostje poslovili.

Brioni, 18. julija. Danes ob 9.30. uri je burmanska delegacija prispele na Brione, kjer jo je sprejel maršal Tito. Člani burmanske gospodarske delegacije so se po svojem običaju za slovesno priložnost oblekli v burmanske narodne noše. Maršal Tito je burmanske goste sprejel takoj po prihodu na otok. Sprejem pri maršalu je trajal nekaj manj kot eno uro; navzoča sta bila tudi podpredsednik vlade LRS dr. Marjan Breclj in admiral Srečko Manola.

Vodja burmanske delegacije g. Kyaw Nyeina je v imenu svoje države predal tovarišu Maršalu darila, med njimi svileno blago, ki so ga posebej za to priložnost izdelala burmanska dekleta, dva mala kipa iz slovnice kosti in druge lepe izdelke burmanske domače obrti.

Po sprejemu so si gostje ogledali Brione. Ob 12.30 je tov. maršal Tito priredil za burmanske goste kosilo, ki je poteklo v nadsvetovnem razgovoru. Pri kosilu so bili navzoči še podpredsednik in notranji minister vlade FLRJ Aleksander Rankovič, generalni polkovnik Koča Popović, admiral Srečko Manola, general Otmar Krečič, podpredsed. vlade LRS dr. Marjan Breclj in drugi.

Po kosilu je burmanska dele-

gacija odpotovala proti Ljubljani. Med potjo si bodo gosti ogledali še Potojsko jamo.

Predstavniki invalidov pri predsedniku Mihi Marinku

Ob invalidskem tednu je večer predsednik vlade Miha Marinko sprejel predstavnike Zveze vojskih vojnih invalidov Slovenije Luka Zrimška, sekretarja glavnega odbora ZVVI Slovenije, Franca Taurerja, predsednika mestnega odbora in Franca Jurca, sekretarja mestnega odbora ZVVI Ljubljane ter člana tega odbora Jožeta Zupančiča. Predsednik se je z delegacijo razgovarjal nad eno uro o življenju in dejavnosti ter položaju invalidov v Sloveniji. Člani delegacije so predsedniku vlade podarili lep album s slikami o življenju in delu naših invalidov.

Zavrnitev neupravičene romunske zahteve

Romunija že dve leti zadržuje naše ponesečeno, zahteva pa svoje ubežne letalo

Beograd, 18. julija. Jugoslovansko zunanje ministrstvo je danes obvestilo romunsko poslanstvo v Beogradu, da ne more dovoliti, da bi se romunski odpravnik poslov sestal s

Internacije v obmejni coni Bolgarije

Skopje, 18. jul. (Tanjug): Iz obmejne cone proti Jugoslaviji so internirali vse družine, ki se zde bolgarskim organom »sumljive«. Oblasti obožujejo člane partijskih organizacij v posameznih vaseh. V vasi Koso, okraj Custendil, so člani partijske organizacije dobili 40 pušk, 2 strojni puški in puškornice. Tako oboženi patrolirajo člani partije ponoči po vasi in stražijo pri posameznih objektih.

pobeglima romunskima pilotoma kapetanom Georgijem Jonom in poročnikom Borišem Konstantinom, ki sta pribežala 5. julija v Jugoslavijo ter zahtevala in dobila azil pri jugoslovanskih oblasteh. Jugoslovansko zunanje ministrstvo sporoča romunskemu poslanstvu, da sta romunski piloti politična begunca in da lahko sama, ako želi, stopita v zvezo z romunskim odpravnikom poslov.

Glede zahteve, naj bi vrnil romunski letali, pravi naše zunanje ministrstvo, da ne more vzeti te zahteve v pretres, dokler Romunija ne bo vrnila Jugoslaviji v pravilnem stanju njenega letala »Biker YU 08156«, ki je leta 1950 izgubilo orijentacijo in se spustilo na romunsko ozemlje. Naše zunanje ministrstvo je že dvakrat zahtevalo vrnitev tega letala. Končno je romunska vlada iz-

razila pripravljenost, da vrne letalo pod pogojem, da izroče jugoslovanske oblasti Romuniji pilota Vljajka Aurela, ki je dobil azil v Jugoslaviji. Jugoslovanska vlada ni mogla sprejeti te zahteve, ker je v nasprotju z načeli mednarodnega prava, in zato meni, da romunska vlada vztrajno odklanja, da bi ugodila želji jugoslovanske vlade po vrnitvi omenjenega letala.

Koroški otroci v Opatiji

Opatija, 18. jul. V Opatijo je prišlo na tritedensko letovanje 80 slovenskih delavskih otrok iz Koroške, Pobudo za njihovo letovanje je dal svet za prosveto in kulturo LRS, organizirala pa ga je AFZ slovenske Koroške. V spremstvu otrok so tudi koroški učitelji in vzgojitelji. Ob prihodu so imeli prireditev v pionirskem domu v Opatiji, ki so ji prisostvovali tudi pionirji iz Opatije. Otroci so nastajeni v hrvatski osemletki. Na pobudo mestnega komiteja KP Hrvatske v Opatiji bodo otroci obiskali tovarne na Reki in priredili več prireditev. Po odhodu te skupine bo prišla druga skupina. Na Reki se mudijo tudi skupina avstrijskih otrok s Koroškega.

Potres na Japonskem

Tokio, 18. julija (UP). Na glavnem japonskem otoku Honšu in bližnjih otokih je bil davi močan potres. Po do sedaj prejetih obvestilih je bilo osem ljudi ubitih, 96 pa ranjenih. Gmotna škoda še ni ugotovljena.

Gradnja pomožnih objektov na avtomobilski cesti Beograd—Zagreb

Na avtomobilski cesti Beograd—Zagreb, zlasti na njenem odseku, ki poteka skozi Slavonijo, so te dni začeli graditi razne pomožne objekte. Nedaleč od Slavonskega Bрода in Novske že grade prvi dve postaji z delavnicami za manjša popravila motornih vozil. Vzdrževalne postaje bodo zgradili tudi nekaj postaj za preskrbovanje vozil z gorivom. Vsaka taka postaja bo imela garažo, bife in nekaj sob za prenočevanje. Gradijo tudi devet hišic za cestarje in dve zgradbi za postaji ljudske milice. Vse te objekte gradi gradbeno podjetje »Bratstvo« iz Slavonskega Broda.

Inozemski mladinci združniki na taborjenju v Jugoslaviji

20. julija bo prišlo v Jugoslavijo na taborjenje 60 mladincev združnikov iz Avstrije, Nemčije in Švice. Inozemski mladinci bodo v naši državi spoznali razvoj združnega gibanja ter naš gospodarski razvoj v splošnem. Taborjenje bo v Curugu v Vojvodini. Mladinci si bodo ogledali več kmetijskih združenj in kmetijskih delovnih združenj. Mihajlo Vučković, profesor beogradske univerze in član Glavne združene zveze FLRJ, jim bo predaval o razvoju jugoslovanskih združnih organizacij. Po taborjenju v Curugu bodo inozemski mladinci združniki odpotovali v Zenico, Dubrovnik, Reko in Novi Vinodol.

Zavod za šolsko opremo

V Zagrebu ustanovljajo zavod za šolsko opremo, ki bo proučeval učila, šolski pribor in potrebščine za učilnice, opremo, delavnice, laboratorije itd. ter vpliv šolske opreme na pouk, vzgojo in fizični razvoj učencev. V zavodu bodo izdelovali načrte in prototipe za šolsko opremo ter idejne skice za tipizirano šolsko poslopje. V ta namen bodo odprli posebne delavnice in konstrukcijske urade, urečili pa bodo tudi stalno razstavo.

Finančna sredstva za ustanovitev in stroške zavoda za šolsko opremo bodo krili iz zveznega proračuna ali pa bo zavod posloval kot proračunska ustanova s samostojnim financiranjem, to se pravi, da bo imel lastne dohodke s prodajo naravnih in prototipov šolske opreme, izdajanjem strokovnih publikacij ter od uslug.

Kot nekoč... Skozi zasede naprej proti cilju

PRIMORSKA

Iz Tolmina je patrolja nadaljevala pohod proti Mostu ob Soči, krenila preko Baške grape do Koritnice, v Knežah pa se je zadržala na mestu, kjer so Nemci 1942. leta obesili 8 partizanov. Potem je nadaljevala pot mimo Grahovega po strmih grebenih in pred Koritnico spremela smer da je ukanila zase.

Obisk belgijskih socialistov

Beograd, 18. julija. V nedeljo dopoldne bo prispele v Beograd delegacija belgijske socialistične stranke, ki bo 10 dni gost komisije za mednarodne zadeve pri CK KPJ. Delegacijo vodi predsednik socialistične stranke Belgije Max Buset.

Ameriški prosvetni delavci v Beogradu

Beograd, 18. julija. Skupina 17 ameriških prosvetnih delavcev pod vodstvom prof. Louisa Wassermana, profesorja filozofije na vseučilišču v San Franciscu, je prispele sinoči z letalom v Beograd iz Dubrovnika. Ameriški prosvetni delavci, ki so doslej obiskali Zagreb, Split in druga mesta, se seznanjajo s političnim, ekonomskim in socialnim življenjem jugoslovanskih narodov. Profesor Wasserman je ob prihodu v Beograd izjavil dopisniku Tanjuga, da je med svojim dosežanjem bivanja v Jugoslaviji dobil veliko spoštovanje do jugoslovanskih narodov in da sodi, da bodo Jugoslovani s svojo odločnostjo, s katero grade svoj državo, rešili vse probleme svojega razvoja.

Sprejem pri veleposlaniku FLRJ v Zahodni Nemčiji

Bonn, 18. julija. Veleposlanik FLRJ v Zahodni Nemčiji Mladen Iveković je priredil sprejem za dopisnike nemškega in tujeja tiska v Bonnu. Na sprejemu je bilo okoli 80 najbolj znanih novinarjev v Bonnu, ki so se v razgovoru z jugoslovanskim veleposlanikom in jugoslovanskimi novinarji posebno zanimali za gospodarski in politični razvoj v Jugoslaviji, za turistična potovanja v Jugoslavijo in za možnost kulturne izmenjave med Nemčijo in Jugoslavijo.

V hidroelektrani Sapunčica bo začel obratovati že drugi agregat

Nova hidroelektrana Sapunčica pri Bitolju obratuje sedaj dobre tri mesece s prvim agregatom za 2000 konjskih moči in je v tem času dala področju Bitolja in Črilepa 1.13 milijona kilovatnih ur električne energije. Ko bo zgrajen daljnovod, pa bo preskrbovala tudi Resan. V kratkem bo začel obratovati tudi drugi enak veliki agregat s turbino iz Litostroja in generatorjem iz tovarne »Rade Končar«. Montaža tega drugega agregata je v glavnem končana.

Izdajanje delovnih knjizic na Hrvatskem

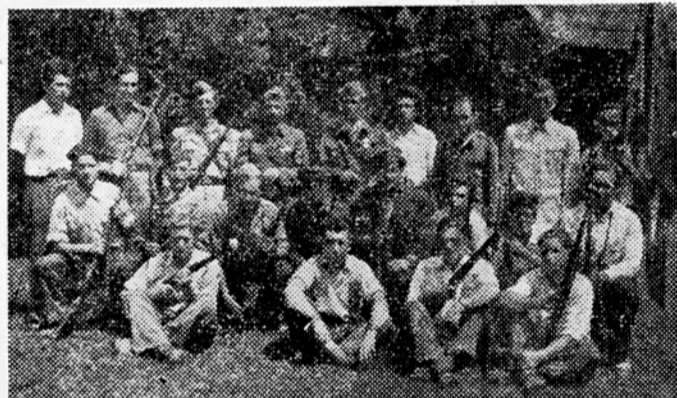
V Zagrebu bodo začeli izdajati nove delovne knjizice za prihodnji teden. Knjizice bo dobilo kakih 20.000 delavcev v podjetjih in ustanovah, v katerih so priprave v glavnem že končane. Natisnjeno je že 100 tisoč delavskih knjizic, ki so jih poslali ljudskim odborom. Ker je delo zelo obsežno, ga bodo opravili postopoma.

Partizanske patrolje spremitjajo na pohodih pesem in spomini

lenju. Pri obrambi Velenja jim je pomagala stranska patrolja iz St. Janja in St. Ilija.

BELA KRAJINA

Ob spomeniku v Gor. Lazah, kjer je 2. novembra 1941. padlo 13 borcev belokranjske brigade, je semiška patrolja ponesla zastavo skozi belokranjske vasi do

Prva republiška patrolja Oslinica, ki je krenila v nedeljo na pot s slovensko-hrvatske meje ter prehodila od Oslinice do Broda na Kolpi 22 km dolgo pot. Med njimi je 7 bivših borcev IX. brigade, aktivisti in mladinci, ki so bili v NOB pridni partizanski kurirji.

Toplic in tu predala zastavo novi patrolji, da jo ponese proti Novemu mestu.

GABRJE

Včeraj zjutraj so se nad Gabrjem, znano partizansko vasi, oglasili prvi strelji. Po kratki borbi je patrolja preganala zasede, odkorakala v vas, kjer se je zadržala za pogovor s starimi partizanskimi mamičami.

BOHINJ

Patrolja Tomaža Godca je prevzela zastavo v Češnjici in krenila na pot proti Bohinju, kjer je obiskala več partizanskih družin. Iz Bohinja je šla do Slapa Savice, se vrnila v Boh. Bistrico, kjer so jo pozdravili tovariši iz Trsta, ki se nahajajo v Bohinju na oddihu.

Sprejem partizanske patrolje na Bledu

Bled, 18. julija. Včeraj proti večeru je prišla skozi Bled partizanska patrolja 30 starih borilnih vojakov iz vasi Selo in Ribno ter obiskala med potjo hiše, kjer so dobivali med vojno partizani zavejte. Na Bled so prispeli okoli 7. zvečer. Tu je bil prirejen slavnostni sprejem, na katerem je bilo nad 1000 ljudi. Sprejem je bil pred Parkhotelom, kjer so stari borci izročili zastavo blejski patrolji. Prevzel jo je Jože Ulčar. Mnogiča je viharo pozdravljala patrolja, godba pa je igrala partizanske pesmi. Pred odhodom je tov. Stojan Ribič izpregovoril nekaj besed o pomenu partizanskih patrolj, nato pa sta obe patrolji odšli skupaj na blejsko pokopališče, kjer sta se poklonili padlim borcem. Blejska patrolja je nadaljevala pot preko Gorij in Zasipa v Zircnico, kjer se je pridružila glavni patrolji.

RUSE

Ruska patrolja je v hudi borbi zasedla Sv. Lovrenc na Pohorju. Po častni salvi je predala zastavo patrolji iz Lovrenca, ki nadaljuje pot preko Kopnega vrha na bojišče pohorskega bataljona. Na tem mestu je predala zastavo oplotniški patrolji, ki je po počastitvi žrtev

JESENICE

Partizanske brigade in odredi, ki so v preteklih dneh obiskali vse pomembne zgodovinske kraje iz časa NOB, so šli iz tromeje Peč pri Ratečah mimo spojenika talcev na Belem polju pri Krušici skozi kovinarske Jesenice.

TREBNJE

Trebanjska patrolja se bo dalje časa mudila v vaseh Lukovk, Trebeljno, Češnjice, kjer so bila stalna partizanska postajališča, in ponesla zastavo v Mokronog.

LITJIA

Tri južnoštajerske patrolje bodo šle v nedeljo 20. julija čez Vače, Litijo, Jamče, Zavrznik in Pesnico proti Ljubljani. Patrolja »Lojzeta Hohkravta«, ki bo prehodila Vače, Litijo in Za-

Nad 5000 Celjanov je sprejelo partizansko patroljo

Celje, 18. jul. Bila je še temna noč, ko so v Petanjah člani Zveze borcev iz Konjic, Loč in Stranice, ki so sestavljali 280-članski konjiški odred, sprejeli bojno zastavo severno-štajerske smeri pohoda. Zaseda, ki je nato pred Zrečami hotela ustaviti tre patrolji pot, se je okoli 2. ure zjutraj predala. Kljub nočnim, oziroma zgodnjim jutranjim uram se je pri sprejemu in kratkem mitingu v Zrečah zbralo okoli 200 domačinov. Borci so nato položili venec na grob 20 talcev ter na grob partizanskega komandanta Borisa Vintarja.

Na poti do Frankolovega so patrolje obiskale več partizanskih družin. V Stranica so imeli borci kratek počitek, ki ga izkoristili za pogovore z domačini. Na nadaljnji svoji poti se je konjiški odred ustavil pri grobu talcev v Frankolovem. Tu je imel komandant odreda Mirko Zupančič kratek govor, zastopniki Zveze borcev iz Dobrne, Slovenskih Konjic in Zreč pa so položili venec. Vod borcev je izstrelil častno salvo, godba tovarne kovanega orodja iz Zreč, ki je konjiški odred spremljala

Stanovskem, odkoder so večer šle naprej proti Vitanju in Vinjarju, kjer se bodo združile z glavno patroljo, ki prodira od Oplotnice proti Frankolovem in dalje.

NOVO MESTO

V sredo so Topličani sprejeli partizansko patroljo, ki je iz Toplice šla na pot proti Podturnu, Podhosti, Straži in Novemu mestu. Po zavzetju Straže so šli proti Vavti vasi, odkoder so v naglem pohodu nadaljevali pot v Novo mesto. Tu je sprejela zastavo novomeška patrolja, ki je nadaljevala pot proti Suhim krajini in dalje.

JESENICE

Partizanske brigade in odredi, ki so v preteklih dneh obiskali vse pomembne zgodovinske kraje iz časa NOB, so šli iz tromeje Peč pri Ratečah mimo spojenika talcev na Belem polju pri Krušici skozi kovinarske Jesenice.

TREBNJE

Trebanjska patrolja se bo dalje časa mudila v vaseh Lukovk, Trebeljno, Češnjice, kjer so bila stalna partizanska postajališča, in ponesla zastavo v Mokronog.

LITJIA

Tri južnoštajerske patrolje bodo šle v nedeljo 20. julija čez Vače, Litijo, Jamče, Zavrznik in Pesnico proti Ljubljani. Patrolja »Lojzeta Hohkravta«, ki bo prehodila Vače, Litijo in Za-

do Frankolovega, pa je zaigrala žalostinko.

V Frankolovem je konjiški odred izročil bojno zastavo patrolji, v kateri so bili borci iz Frankolovega in Dobrne.

Okoli 1. ure popoldne je ta patrolja naletela na odpor pred Vojnikom. Po kratkem boju so nosilci bojne zastave vkorakali v vas, kjer se je zbralo nad 500 domačinov. Ob predaji zastave je spregovoril tudi učitelj Sinigoj, pevci pa so zapeli nekaj partizanskih pesmi. Vojničani so pripravili borcem izdatno malico. Preden je odšla naša patrolja na pot proti Celju, so vsi skupaj krenili pred spomenik padlim talcem, kjer je bila žalna svečanost.

Celje, 18. julija. Ze pred prihodom patrolje se je na trgu pred domom Osvobodilne fronte v Celju zbralo okrog 5000 Celjanov. Ob pol 6. uri je prikorakala na trg patrolja iz Frankolovega, za njo pa nad 500 borcev iz bližnje in daljne okolice, med katerimi je bilo največ delavcev iz železarn v Storah. Meščani so nosilce bojne zastave toplo pozdravili. Borce je pozdravila tudi v imenu Zveze borcev mesta Celja Olga Vrabičeva, nato pa je ko-

misar partizanske patrolje za celjski okoliški okraj Jože Jošt želel borcem Celja na nadaljnji poti največ uspeha. Po predaji bojne zastave z obljubo komandanta celjskega bataljona tov. Golca, da bodo ponesli zastavo mimo zased ob končnega cilja, je govoril še komisar celjskega bataljona tov. Trpin. Pred odhodom na pot proti Vranskem je ves celjski bataljon s patroljami, ki so prinesle zastavo v mesto, počastile spomin padlih talcev pri spomeniku pred Narodnim domom. Tu je tudi mestni odbor zveze borcev položil venec. Okoli pol 7. zvečer je bataljon krenil v Savinjsko dolino v dveh smereh.

Pot patrolj južnoštajerske smeri

Celje, 18. julija. Patrolje južnoštajerske smeri partizanskega pohoda so danes v zgodnjih jutranjih urah prodirle v Planino, kjer so na partizanskem mitingu odkrili spominsko ploščo, nato pa je nova patrolja obiskala na poti proti Jurklostru partizanske vasi, znane iz bojev Kozjanskega odreda. Okoli 20. ure je patrolja vkorakala v Laško, kjer so domačini pripravili lep miting.

Zlati jubilej sovjetske obstrukcije

V zgodovini Varnostnega sveta je 52 vetov, od teh pa — 51 sovjetskih

Ko je v Varnostnem svetu OZN sovjetski delegat Malik, ki je bil takrat po vrstnem redu predsednik zasedanja, izrekel svoj veto zoper predlog ZDA, naj bi Mednarodni Rdeči križ preiskoval očitana o ameriški uporabi bakteriološkega orožja, je nizozemski delegat D. J. van Balleuse mečil, da je 50. leto sovjetskega predstavnika na zasedanju Varnostnega sveta OZN zlati jubilej sovjetske obstrukcije. Ta jubilej pa je bil kmalu preženi, kajti še preden je minilo teden dni, je sovjetski delegat Malik nvoč izrekel svoj veto zoper ameriško resolucijo, ki obsoja razširjanje neutemeljene propagande o uporabi bakteriološkega orožja.

Vseh prizivov ali vetov sovjetske delegacije v Varnostnem svetu OZN je torej že 51 in po letih so ti protesti razdeljeni takole: leta 1946 jih je bilo 9, naslednje leto 13, leta 1948 sicer samo 6, zato pa jih je bilo naslednje leto 15, in to samo v enem dnevu — devet. Leta 1950 je sovjetski delegat izrekel štirikrat svoj veto, prav tolikokrat pa tudi že letos z zadnjim vred, ki presega zlati jubilej sovjetske obstrukcije v Varnostnem svetu OZN. Pri tem je zelo značilno, da imamo v zgodovini Varnostnega sveta OZN razen 51 sovjetskih vetov samo še enega, ki ga je nekdo izrekla francoska delegacija. Predstavniki drugih držav se niso nikdar upirali raznim predlogom, kar pomeni, da zaupajo v organizacijo Združenih narodov, ter so tudi prepričani, da so lahko pri vsakem objektivnem preiskovanju in pri vsaki dobronamerni akciji nekaj koristnega doseže. Predstavniki Sovjetske zveze pa je s svojimi veti dokazalo, da ne zaupa organizaciji Združenih narodov ter da jo celo omalovažuje in izkorišča v svoje propagandistične namene.

Prvi svoj veto je izrekel predstavnik ZSSR 16. februarja 1946 ter s njim preprečil že takrat nameravani opodkile inozemskih čet iz Sirije in Libanona. V istem letu je štirikrat izrekel svoj veto zoper ustanovitev posebnega odbora Varnostnega sveta za preiskovanje razmer v Španiji. Sovjetski protesti so bili preložitno močni in največkrat pretirani izrazov borbenosti zoper fašizem, koristili pa so vselej — fašistični Španiji, kajti boljša bi bila vsaka preiskava španskih razmer kot — nobena. Leta 1946 je sovjetski predstavnik vložil svoj veto tudi zoper sprejem Jordanije, Portugalske in Irške v OZN.

Proti sprejemu teh držav je protestiral tudi leta 1947, prav tako pa je v tem letu s svojim veto preprečil tudi sprejem Finske. Dvakrat je vložil svoj veto zoper nameravane preiskave razmer ob grških mejah. To je bilo v času, ko je Sovjetska zveza že izdajala in prodajala grško osvobodilno gibanje ter pušala grško demokratsko armado na cedilo. Jugoslavija ni nikdar nasprotovala preiskavam Varnostnega sveta ob grških mejah. Take preiskave bi dale Jugoslaviji veliko moralno zadoščenje in prav gotovo tudi priznanje, ker je postrvovalno skrbela za žrtve državljanske vojne v Grčiji.

Leta 1948 je predstavnik Sovjetske zveze s svojim veto preprečil ustanovitev odbora, ki bi preiskoval razmere ob preobratu v CSR. Ko so razpravljali o ustanovitvi takega odbora, je sovjetski predstavnik obširno dokazoval, da so bile vse spremembe v CSR iz-

vršene po volji ljudstva, svoj veto pa je izrekel samo zaradi tega, ker je bilo v utemeljiti predloga rečeno, da po pravilniku v Varnostnem svetu pri razpravah o notranjih zadevah v kaki državi ne morejo odločati predstavniki tistih držav, ki so take spremembe povzročile. Konec leta 1948 je sovjetski predstavnik s svojim veto tudi preprečil predlagane ukrepe za rešitev krize v Berlinu. Leta 1949 so sovjetski veti preprečili sprejem Portugalske, Jordanije, Nepala, Finske, Irške in Avstrije v OZN, zoper sprejem Avstrije pa je sovjetski delegat prvič vložil svoj veto že 26. avgusta 1947. V letu 1949 je sovjetski veto preprečil ustanovo treh komisij, ki

Predrag riž kot »prija- teljska pomoč«
New Delhi, 18. julija. V indijskem parlamentu so včeraj spoznali, da Kitajska prodaja Indiji kot »prijaateljsko pomoč riž po višji ceni kot na svetovnem trzišču. Kitajska je letos izvozila v Indijo 100.000 ton riža. Kitajska je lani ponudila Indiji milijon ton riža, doslej pa je dobavila samo desetino te količine, češ da je sama v težavnem položaju. Iz propagandnega biltena, ki ga izdaja kitajsko veleposlanstvo v New Delhiju, pa je razvidno, da je kmetijska proizvodnja na Kitajskem letos večja kot poprej.

Iz šotorov v Pan Mun Jomu še ni glasu

Največ upanja na uspeh pogajanj za premirje na Koreji vzbuja posredovanje Indije

Pan Mun Jom, 18. jul. (UP). Po stridnem presledku so se danes spet začeli tajni razgovori o premirju na Koreji. Po današnjem sestanku, ki je trajal 41 minut, ni bilo objavljeno nobeno sporočilo. Prihodnji sestanek bo jutri. Zaradi hudega bombardiranja na Koreji je več dni kazalo, da so vse možnosti za sklenitev premirja na Koreji močno izrpane, zdaj pa se opira veliko upanje na uspeh pogajanj na indijsko posredovanje. To so poudarjali nekateri londonski listi, uradni predstavnik ameriške vlade pa je včeraj potrdil, da se Indija pogaja s pekinško vlado o podpisu premirja na Koreji, pri čemer pa je pristavil, da Indija ni posredovala v imenu ameriške vlade.

V New Delhiju so bile sinoči uradno demantirane vesti o ustavitvi neposrednih anglo-ameriško-kitajskih pogajanj o sklenitvi premirja na Koreji. Indijska vlada je stem svojim demanti-

Kritika zunanje politike ZDA

New York, 18. julija (AFP). John Foster Dulles, ki ga omejnajo kot morebitnega Achesonovega naslednika za primer republikanske zmage na novembrskih volitvah, je obtožil današnjo ameriško vlado, da se drži zunanje politike, ki žrtvuje Azijo zaradi Evrope. S tem v zvezi je izjavil, da so ameriški ministri za zunanje zadeve po vojni 19-krat potovali v Evropo, v Azijo pa niti enkrat. Dejal je, da bi bilo za Francijo koristno, če bi prišli v ZDA na oblast republikanci, ki bi dali Franciji večjo pomoč pri njenih naporih v Indokini. V nasprotju s nekaterimi vplivnimi republikanci je Dulles izjavil, da se je Evropa pripravljena braniti za primer napadalnosti in da je odločena ustvariti potrebna sredstva za obrambo. Trdil je tudi, da bi letalska bombardiranja, ki so bila v zadnjem času na Koreji, lahko pripomogla do zmage, če bi jih bila vlada predsednika Trumana ukazala prej.

Ta no skladišče orožja v CSR

Dunaj, 18. julija (Tanjug): Iz Prage se je zvedelo, da je policija v Rohllicah pri Liberecu odkrila tajno skladišče orožja. V skritem bunkerju so našli velike količine pušk, revolverjev, strojnih pušk, streliva in ročnih granat. V Rohllicah so aretirali 23 oseb.

Romunija v l. 1952

Plenum je spoznal, da je tov. Ana Pauker p spirala odklonilno desno krilo Vasilija Luce ter se s tem sama oddaljila od partijske linije in od pravilne reševanja problemov kmetijstva ter obveznih odkupov, za katere je odgovarjala pred centralnim komitejem in vlado. To se zlasti vidi v zakasnitvi organizacije združenj za skupno obdelovanje zemlje, v zamerjenju ustanavljanja novih zadrug, v nezadostno ostru politiki do kulakov v zadrugah in kmetijskih združenjih, kakor tudi v pomanjkanju skrbi za traktorske in strojne postaje ter za državne kmetije, v katere so našli pot številni sovrazni elementi. Tov. Ana Pauker je zakrivila odklon na levo s tem, da je dovolila, da razni aktivisti niso upoštevali prstovolnih odločitev delovnih kmetov. Možno je, da je bila ona tista, ki je forsirala kolektiv-

zacija kot edino pot, po kateri je možno priti v socializem. Obtožba proti njej se pojavlja pod naslovom levega deviacionizma in »dovoljevanja prekršitve načela proletarijske odločitve delovnih kmetov«. V času, ko je kolektivizacija glavni cilj sovjetskih ekonomistov v Romuniji, si upajo potolažiti kmete s tem, da pravijo, da je minister odgovoren za nizke cene kmetijskih pridelkov, da je minister kriv za preseljevanja z dežele in za kolektivizacijo ter za razlastitve. Na drugi strani pa je morala vlada tudi odgovoriti Rusom, ki so nezadovoljni s kmetijsko proizvodnjo v Romuniji. »Njihova sovražna dejavnost« pavi nadalje obtožnica proti Ani Pauker in Luce, »je našla tudi izraz v tem, da niso izpolnili plana obveznih odkupov«. Očitajo ji tudi, da so plačevali previsoke cene za kmetijske pridelke. In vendar

naj bi ugovarile stanje oborožitve, samo zaradi tega, ker je bila v predlogu za ustanovitev takih komisij izražena obveznost vseh držav, da dajo komisijam na razpoložljivo vse potrebne podatke o svoji oborožitvi. 13. decembra 1949 je sovjetski veto preprečil tudi podaljšanje pooblastil komisije Združenih narodov za Indonezijo. Leta 1950 in letos so sovjetski veti onemogočili predlagane ukrepe za pomiritev na Koreji. V večini primerov je sovjetski delegat Malik na dolgo in široko govoril prav o tem, kar je pozneje preprečil s svojim veto. In ko so njegovi protesti naperjeni predvsem zoper vse take akcije, konference in preiskave, ki hočejo objektivno preiskati vzroke sporov in spopadov ter tako prispevati k obrambi miru, se vriva vprašanje, zakaj se je Moskva sploh lotila take igre?

Na to vprašanje pa ni težko odgovoriti, kajti Sovjetska zveza ima že nekaj let svojo ofenzivno prikrito z geslom boja za mir. Taka propaganda se ji zdi potrebna in izkorišča jo brez ozira na njeno stvarnost in iskrenost. Voditelji Sovjetske zveze so prišli že tako daleč, da se ne zmenijo več za sramoto svojega zlatega jubileja obstrukcije v Varnostnem svetu, ker so prepričani, da bo njihova propaganda za najrazličnejšimi miroljubnimi manifestacijami med množicami v mnogih državah vendarle zalegla. -ig.

Sprememba perzijske vlade

V Britaniji jo pozdravljajo, ne vidijo pa še konca anglo-perzijskega spora

Teheran, 18. julija (Reuters): Predsednik perzijske vlade doktor Mosadik je podal včeraj ostavko. Perzijski uradni krogi izjavljajo, da je Mosadik podal ostavko, ker je hotel biti hkrati predsednik vlade in minister za vojno, da bi mogel izvesti načrt o varčevanju v vojski. Perzijska narodna skupščina je poverila mandat za sestavo nove perzijske vlade Ahmedu Sultanehu. Ta odločitev je bila sprejeta s 40 : 3 glasovom, glasovalo pa ni 28 poslancev nacionalne fronte. V Washingtonu upajo, da bo vodil Mosadikov naslednik zmernejše politiko in da si bo prizadeval poravnati spor z Veliko Britanijo. Včerajšnji britanski tisk ne prikriva svojega zadovoljstva spričo spremembi, ki so nastale v Perziji. Tisk obsoja Mosadikovo vlado, o kateri pravi, da je bila zlo za Perzijo, z zadovoljstvom pa pripominja, da je opozicija v perzijskem parlamentu in v Perziji pripomogla k padcu Mosadikove vlade. »News Chronicle« sodi, da bo novi ministrski predsednik zavzel zmernejše stališče kot Mosadik. Casnik pripominja, da ne pričakuje, da bo v kratkem dosežen sprazum o anglo-perzijskem sporu. Konservativni

Sprememba perzijske vlade

V Britaniji jo pozdravljajo, ne vidijo pa še konca anglo-perzijskega spora

Teheran, 18. julija (Reuters): Predsednik perzijske vlade doktor Mosadik je podal včeraj ostavko. Perzijski uradni krogi izjavljajo, da je Mosadik podal ostavko, ker je hotel biti hkrati predsednik vlade in minister za vojno, da bi mogel izvesti načrt o varčevanju v vojski. Perzijska narodna skupščina je poverila mandat za sestavo nove perzijske vlade Ahmedu Sultanehu. Ta odločitev je bila sprejeta s 40 : 3 glasovom, glasovalo pa ni 28 poslancev nacionalne fronte. V Washingtonu upajo, da bo vodil Mosadikov naslednik zmernejše politiko in da si bo prizadeval poravnati spor z Veliko Britanijo. Včerajšnji britanski tisk ne prikriva svojega zadovoljstva spričo spremembi, ki so nastale v Perziji. Tisk obsoja Mosadikovo vlado, o kateri pravi, da je bila zlo za Perzijo, z zadovoljstvom pa pripominja, da je opozicija v perzijskem parlamentu in v Perziji pripomogla k padcu Mosadikove vlade. »News Chronicle« sodi, da bo novi ministrski predsednik zavzel zmernejše stališče kot Mosadik. Casnik pripominja, da ne pričakuje, da bo v kratkem dosežen sprazum o anglo-perzijskem sporu. Konservativni

Počitnice italijanskega parlamenta

Rim, 18. julija. Danes so se začele počitnice italijanskega parlamenta. Razprava o predlogu poslanca Gianninija, da bi bile volitve za novi parlament 1954. leta, je bila odložena za oktobrsko zasedanje. Po uradnih izjavah je vlada proti temu predlogu, prav tako tudi izvršilni odbor demokratske stranke.

Septembra 1951 je centralni komitej Romunije sprejel sklep, v katerem se je delno opovedal načelu razlastitve kmetov. Ta sklep je obnovil staro rusko obliko kmetičkih zvez, TOZ, v katerih ostane kmet lastnik zemlje, vendar jo obdeluje kolektivno z drugimi kmeti svoje vasi. Ta korak lahko imenujemo kompromis, kajti zgodovina TOZ kaže, da so obsojene na propad, ko je kolektivizacija uspešno izvedena. Res ne navadimo je, da so Vasilija Luca in Ano Pauker obsodili levega deviacionizma, ker nista vzpodbujala te vrste kmetijskega razvoja, medtem ko ju na drugi strani dolžijo, da sta plačevala previsoke cene pridelovalcem, kar je seveda znak desnega deviacionizma. Kolektivizacija se je nadaljevala, vendar znatno počasneje. Lahko se primerja z razvojem kolhozov v Sovjetski zvezi v letih 1929-30. 18. marca 1952 je nova odločba še bolj razčistila položaj. Določili so, da morajo la-

Komentarji k spremembi v sredozemskem poveljstvu

London, 18. julija (Tanjug). Britanski časniki v svojih komentarjih izražajo zaskrbljenost zaradi slabe organizacije Atlantskega pakta. Ko piše o spremembah v sredozemskem poveljstvu admiralja Carneya, piše »Manchester Guardian«, da je to »priznanje neuspeha«. Podobna je, piše časnik, da je sporazum o egotnem poveljstvu za vzhodno Sredozemlje prav tako daleč kot pred 18 meseci, ko so se razgovori začeli. Najvažnejši smoter pomorskih sil na Sredozemlju mora biti protiofenziva na morebitno sovjetsko napadalnost, zato ne smejo dovoliti, da bi prevladovala vprašanja ugleda. Tudi »Times« piše, da države, članice Atlantskega pakta, ne smejo zamuditi nobenega sredstva, ki bi odvračalo nesoglasje med njimi. »Daily Telegraph« meni, da niti Grčija niti Turčija ne bosta mogli planirati razporeda svojih sil, dokler ne bo ustanovljeno poveljstvo na Srednjem vzhodu.

Nemška odškodnina Židom

Bonn, 18. julija (UP): Zastopnik zahodnonemške vlade je izjavil, da je bilo židovskim organizacijam ponudeno 119 milijonov dolarjev kot odškodnina za nacistične zločine in pokončavanje Židov. Nemčija je že ponudila Izraelu 714 milijonov dolarjev za reparacije. Zastopnik Zahodne Nemčije je dejal, da upa, da bo dosežen sporazum z mednarodno židovsko organizacijo te dni.

Poljski vojaški ataše zapustil Švedsko

Stockholm, 18. julija (AFP): Kakor piše stockholmski časopis »Dagens Niheter«, je poljski vojaški ataše na Švedskem, podpolkovnik Kornecki, zapustil Švedsko na zahtevo švedskega ministristva za zunanje zadeve, ki se je pred kratkim obrnilo na poljsko veleposlanstvo v Stockholmu. Casnik meni, da je vzrok za prisilni odhod podpolkovnika Korneckega njegovo pretirano zanimanje za vojaške naprave na Švedskem, zlasti za letališča.

Severno od Corvona je bila davi prva tankovska bitka v tem mesecu. Več tankov sovjetske izdelave je prodrlo v položaje Združenega poveljstva, bili pa so kmalu odbiti. Severnokorejske in kitajske enote so izvedle lažje napade tudi zahodno od Koreangorija, južno od Pan Mun Joma in severozahodno od Jongčona. Na vzhodnem delu korejskega bojišča ni bilo večjih akcij zaradi megle in dežja. Radio Peking je sporočil davi, da je od 12. do 16. julija kakih 490 ameriških letal v 93 poletih letelo nad mandžurskim ozemljem.

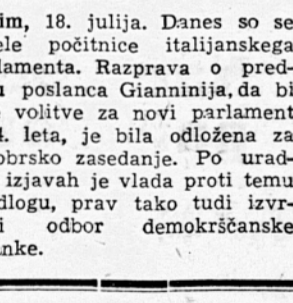
Japonski dogovori

Washington, 18. julija (Reuters): Japonski veleposlanik v ZDA Niči Cušima je izjavil, da se bodo v ponedeljek začeli razgovori o predvojnih japonskih dolgovi v skupnem znesku 400 milijonov dolarjev. Razgovori bodo v Londonu med zastopniki Japonske, ZDA, Vel. Britanije in Francije. Ker ima Vel. Britanija nekaj japonskih sterlinskih obveznic, plačilnih v dolarjih, je veleposlanik Cušima izjavil, da pogajanja ne bodo zadela na težave, če bo Vel. Britanija privolila, da sprejme plačilo svojih terjatev v funtih sterlingih.

Čistka v Romuniji

Dunaj, 18. julija. Po odstavitvi romunskih ministrov Ane Pauker, Vasila Luce in Teohara Georgescuja je bil odstavljen tudi direktor romunske državne banke Vijoli, ker je baje izdal, da se pripravljata denarna reforma, zaradi česar so delavci navtili na trgovine, da bi pokupili blago. Po Vijoliju je bil odstavljen tudi njegov namestnik Morfe in tudi drugi višji uradniki državne banke. Sedaj proučujejo »lojalnost« vseh drugih uslužbencev. Po dvodnevnem proučevanju lojalnosti je bil odstavljen tudi načelnik kadrovskega oddelka banke, ki je začel ta proučevanja.

KLASIK REVIZIONIZMA

KLASIK REVIZIONIZMA
Z »Kerempuha«

Še k članku: „Ob prvih primerih podjetij ki so izplačala minimalne plače“

K članku pod gornjim naslovom s šifro »Slova« v »Slova« poročevalcu z dne 20. junija t. l. so dali člani komisije tov. inž. Povoden Viljem, Sešek Ferdo in Vrtačnik Mara svoje pripombe, ki predstavljajo v glavnem napad na poslovanje Narodne banke.

K pripombam piscev ugotavlja Narodna banka naslednje: Pisce enostavno ugotavljajo, da so podjetja »Motovz in platno« — Grosuplje, »Plamen« — Kropa in Okrajno gradbeno podjetje — Domžale prejela polne zneske za izplačilo plač po tarifnem pravilniku in da je bila vest o minimalnih plačah preurajena ter netočna. Dejstvo pa je naslednje: obratun zasluženih plač za v člani. »Daily Telegraph« meni, da niti Grčija niti Turčija ne bosta mogli planirati razporeda svojih sil, dokler ne bo ustanovljeno poveljstvo na Srednjem vzhodu.

Kongres francoskih učiteljev

Pariz, 18. jul. (Tanjug): Včeraj se je začel v Parizu kongres francoskih učiteljskih sindikatov. Na kongresu so tudi delegati Jugoslavije, Zahodne Nemčije, republikanske Španije, Švice, Belgije in Holandske. Jugoslovanski predstavnik Pešič je v svojem pozdravu poudaril v imenu jugoslovanskih učiteljev tradicionalno prijateljstvo, ki veže narode Jugoslavije in Francije. Centralni odbor francoskega učiteljskega sindikata zahteva v svojem sporočilu, naj vlada sprejme petletni načrt organizacije francoskih šol, ki ga je izdelal sindikat. Sporočilo ostro graja tudi informbirojsko Generalno konfederacijo dela, ki je skušala napraviti razdor v učiteljskem sindikatu.

Poljski vojaški ataše zapustil Švedsko

Stockholm, 18. julija (AFP): Kakor piše stockholmski časopis »Dagens Niheter«, je poljski vojaški ataše na Švedskem, podpolkovnik Kornecki, zapustil Švedsko na zahtevo švedskega ministristva za zunanje zadeve, ki se je pred kratkim obrnilo na poljsko veleposlanstvo v Stockholmu. Casnik meni, da je vzrok za prisilni odhod podpolkovnika Korneckega njegovo pretirano zanimanje za vojaške naprave na Švedskem, zlasti za letališča.

Japonski dogovori

Washington, 18. julija (Reuters): Japonski veleposlanik v ZDA Niči Cušima je izjavil, da se bodo v ponedeljek začeli razgovori o predvojnih japonskih dolgovi v skupnem znesku 400 milijonov dolarjev. Razgovori bodo v Londonu med zastopniki Japonske, ZDA, Vel. Britanije in Francije. Ker ima Vel. Britanija nekaj japonskih sterlinskih obveznic, plačilnih v dolarjih, je veleposlanik Cušima izjavil, da pogajanja ne bodo zadela na težave, če bo Vel. Britanija privolila, da sprejme plačilo svojih terjatev v funtih sterlingih.

Čistka v Romuniji

Dunaj, 18. julija. Po odstavitvi romunskih ministrov Ane Pauker, Vasila Luce in Teohara Georgescuja je bil odstavljen tudi direktor romunske državne banke Vijoli, ker je baje izdal, da se pripravljata denarna reforma, zaradi česar so delavci navtili na trgovine, da bi pokupili blago. Po Vijoliju je bil odstavljen tudi njegov namestnik Morfe in tudi drugi višji uradniki državne banke. Sedaj proučujejo »lojalnost« vseh drugih uslužbencev. Po dvodnevnem proučevanju lojalnosti je bil odstavljen tudi načelnik kadrovskega oddelka banke, ki je začel ta proučevanja.

KLASIK REVIZIONIZMA

KLASIK REVIZIONIZMA
Z »Kerempuha«

polnih plač in so podružnice NB prizadeta podjetja o tem obvestile. Na posredovanje predstavnikov navedenih podjetij v Centrali je bilo ponovno analizirala obračune in preverila začasno formulo za izračun podjetju potrebnih obratnih sredstev za materialne stroške in usluge, ki vplivajo na izračun dohodka. Pri ponovnem izračunu za 31. maj t. l. in ob upoštevanju obveznosti podjetij do proračuna za l. 1951, ki so jih podjetja poravnala v letošnjem letu, je bilo možno ugotoviti, da tudi upoštevanje teh elementov ni pokazalo polnega zneska zasluženih plač (konkretno je to ugotovila tudi komisija, ki je pregledala poslovanje podjetja »Plamen« v Kropi). Polne plače je banka navedenim podjetjem izplačala z ozirom na bodočo realizacijo (dolžnikov, zalog itd.) podjetij, deloma po objavi članka, čeprav je bilo določeno, da — po obstoječih predpisih — prejmejo le minimalne plače. To je banka napravila izjemoma, upošteva je finančno situacijo teh podjetij. Merodajni faktorji so te operacije podružnic in Centrale NB naknadno odobrili.

Vesbina članka kaže, da pisce niso dovolj informirani o funkciji družbene evidence v banki in o pojmu avtomatizma v novem planskem in finančnem sistemu. Banka prejema podatke za družbeno evidenco od samih komitentov — podjetij. Njena instrumenta sta tekoči račun in kredit. S tekočim računom razpolaga komitent, vsebino tekočega računa pa analizira banka v posebnem knjigovodstvu gospodarstva, ločeno za vsako podjetje. Na podlagi teh računov in višine podjetju potrebnih sredstev za materialne stroške in usluge (kredit) izračunava banka bruto produkt in neto dohodek podjetja ter vrši njegovo delitev na sklad za plače in akumulacijo ter sklade. Pri tem se banka ne meša v poslovanje podjetja, če to ni predvideno s kreditno pogodbo, oziroma če tega ne zahtevajo interesi družbe za zavarovanje podjetju zaupanih sredstev (kreditov) od strani banke. To pa iz razloga, ker bi podjetje ne bilo več samostojno, če bi ob nedoseženem zaslužku morala banka vsakokrat sproti preverjati finančno stanje.

Banka prejema podatke za družbeno evidenco od samih komitentov — podjetij. Njena instrumenta sta tekoči račun in kredit. S tekočim računom razpolaga komitent, vsebino tekočega računa pa analizira banka v posebnem knjigovodstvu gospodarstva, ločeno za vsako podjetje. Na podlagi teh računov in višine podjetju potrebnih sredstev za materialne stroške in usluge (kredit) izračunava banka bruto produkt in neto dohodek podjetja ter vrši njegovo delitev na sklad za plače in akumulacijo ter sklade. Pri tem se banka ne meša v poslovanje podjetja, če to ni predvideno s kreditno pogodbo, oziroma če tega ne zahtevajo interesi družbe za zavarovanje podjetju zaupanih sredstev (kreditov) od strani banke. To pa iz razloga, ker bi podjetje ne bilo več samostojno, če bi ob nedoseženem zaslužku morala banka vsakokrat sproti preverjati finančno stanje.

Uvodoma smo že povedali, kako je prišlo do izplačila polnih plač navedenim podjetjem. Naj še poudarimo, da se je tako izplačilo izvršilo deloma tudi po objavi članka v časopisu. Nepravilno je torej nameravali, da bi banka omejevala pravico do izplačila celotnega zasluga del. kolektivom. V banki bi se delo znatno sprotilo, če bi smela izplačevati polne prejemke brez omejitev.

Naloga družbene evidence v banki je med drugim tudi v tem, da pospeši normalno obračanje sredstev in s tem znižanje kredita podjetja na potrebno višino, da pripomore k znižanju denarnega obtoka in k čimprejšnji odpravi gotovinskega plana, da preprečuje morebitno kopičenje zalog v špekulativne namene itd.; skratka, da pripomore k čimprejšnji odpravi in utrditvi.

Pisce članka pa postavljajo, po vsem videzu sodeč, v svoji neinformiranosti hote ali nevede vprašanje obstoja družbene evidence in vprašanje funkcije družbene kontrole, ki jo vrši banka potom denarja, kot organ splošne družbene evidence.

Poudarjamo, da bo uspeh družbene evidence v banki zagotovljen le ob tesnem sodelovanju in razumevanju delovnih kolektivov, gospodarskih organov in banke, pa tudi raznih revizijskih organov. Takega razumevanja banki naloženih nalog pa pri nekaterih podjetjih še ne zaznamujemo. Po vsem velikem prizadevanju je še danes nekaj podjetij, za katere ne moremo delati periodičnega obračuna, ker banka še ni prejela za njih potrebnih elementov za izračun dohodka, kljub temu, da se tudi vse sindikalne podružnice NB trudijo in razlagajo delovnim kolektivom namen in pomen družbene evidence. V zadoščenje pa je banka, da je večina podjetij razumela vlogo banke in njene naloge

Narodna banka FLRJ, centrala za LR Slovenijo, Ljubljana.

Z »Kerempuha«

potem le-tega ni, pač pa romunski kmetje sabotirajo proizvodnjo tako, da tega ne more preprečiti nobena kontrola. Oblasti tudi ne morejo koristiti vsi poskusi, da bi razdelili kmete v tri skupine, to je, kulake, srednje in revne kmete. Najpogostejša obtožba proti Luci in Paukerjevi je ta, da nista dovolj razlikovala med temi tremi razredi ali skupinami. Iz vsega tega lahko pridemo do zaključka, da je edini pravi in odločilni faktor v Romuniji danes sovjetska moč. Leta je dovolj močna, da prepreči kakršnen koli upor proti režimu, vsaj v sedanjem mednarodnem položaju. Vendar pa ni in ne more biti dovolj močna, da bi zagotovila pravilno delovanje dežele in njenega gospodarstva. Države ne morejo prisiliti k pravilnemu delovanju. Kljub mnogim neuspehom zahtevajo od prebivalcev še nadaljnje žrtve. Režim hočejo okrepiti, ne glede na sredstva. Ta sredstva so veliksaka delovna taborišča, v katerih je nad 150.000 ljudi, silno izkoriščanje strojev in ljudi, delavcev in kmetov, množična zapiranja in izseljevanja, ki zavzemajo ravno sedaj še neviden obseg in še mnoge druge metode za prisilno izpolnjevanje gospodarskih zahtev. Glede romunskih komunistov drži verjetno domneva, da se sedaj zavedajo žalostne vloge, katero so igrali in jo še vedno igraje. Vendar se bodo še nadalje borili za oblast, vse dokler se bo igra nadaljevala. Ne glede na mednarodni položaj so takšni notranji spori značilni za totalitarne stranke. Vsak, ki je študiral zgodovino zarot in čistk, ki so se dogajale konec vojne ne samo v gestapu ali v Reichsweltru, temveč tudi v tako oddaljenih trdnjavah nacističnega sistema, kot so bili hrvatski ustaši, ve, da totalitarni stroj od centra pa do svoje najbolj oddaljene veje požira posameznike in skupine, ki so z njim v zvezi, dokler sploh še more delati. (Konec)

Čemu taka naglica?

Pripombe k nekaterim vprašanjem v zvezi z ustanavljanjem trgovinskih zbornic

Te dni je naše časopisje prisnelo kratko vlogo o imenovanju članov v iniciativni odbor za ustanovitev zvezne trgovinske zbornice in vest, da bo v ponedeljek, 21. t. m., v Beogradu njen ustanovni občni zbor. Nekateri člani iz prvotne trgovinske so mnenja, da se obziroma na tem področju vse prehitro in da gre razvoj v smeri, ki utegne zahtevati spremembe. Da se izognemo takemu verjetno neuporabnemu pravljanju tega, kar smo v naglici sklenili, dajemo v daljšem članku pobudo za diskusijo o teh vprašanjih, s pristavkom, da gre v njem za stališče iniciativnega odbora za ustanovitev mestne trgovinske zbornice našega glavnega mesta Ljubljane.

O trgovinskih (in tudi gostinskih) zbornicah govorimo in pišemo že dolgo. Z izidom ustreznih uredb je obveljalo načelo, da je članstvo v teh zbornicah prostovoljno. To je nedvomno demokratično in težko si je misliti, da bi kdo kaj imel proti temu. Toda do različnih stališč je prišlo v nadaljnjem razpravljanju o tem, po katerem merilu naj se volijo delegati v posamezne (mestne, okrajne ali republiške) zbornice. Osnutek statuta, ki so ga prejeli od Zveznega sveta za zakonodajno republiko, mesta in okraj, predvideva 3 taka merila in sicer: po prvem naj bi zastopal vsakega člana zbornice v skupščini po 1 delegat, po drugem naj bi se število delegatov določilo po številu delavcev v podjetju, ki je član zbornice, in končno predvideva osnutek statuta za tretje merilo opravljeni blagovni promet. Po mnenju iniciativnega odbora Ljubljane je ta širokogrudnost merila, k naj bi se uporabljalo pri volitvah delegatov za skupščine, neutemeljena, ker bi utegnala pripeljati do precejšnjega nerada po okrajih in po republikah. Razen tega zavračajo drugo merilo — število delavcev v podjetju — in prav tako tretje. V tem vidijo namreč poskus močnih, večjih podjetij, da si ustvarijo že vnaprej v komaj ustanavljanju se zbornica privilegirani položaj čisto po načelu: kolikor imaš, toliko veljaš. Da takšna nevarnost za privilegiranje ob uporabi drugega ali tretjega merila res obstaja, dokazuje po njihovem mnenju že neka določba uredbe o trgovinskih in gostinskih zbornicah. Po 7. členu te uredbe so namreč člani teh zbornic lahko tudi gospodarska podjetja. Za primer navajamo med drugim Jesenice. Če se, recimo, jeseniška železarna odloči za članstvo v vsvoje okrajni ali tudi v republiški zbornici, tedaj, pravijo, da bo imelo to podjetje ob uporabi števila delavcev v kolektivu ali opravljenega blagovnega prometa kot kriterija pri določanju števila delegatov v skupščini lahko več delegatov, kakor morda vsa druga res trgovska podjetja skupaj. Kako naj bi tedaj drugi člani v danem primeru mogli uveljaviti kakšne sklepe, proti kateremu ni bila recimo železarna? Tih in še nekaterih drugih razlogov menijo, da jamci le prvo načelo, t. j. eno podjetje — en delegat — en glas v skupščini popolno demokratično enakopravnost vseh članov brez nevarnosti preglasovanja.

vseh teh razlogov menijo, da bi moralo biti neko podjetje, če se je odločilo včlaniti se v zbornico, istočasno vsaj član zbornice na svojem področju.

To je v glavnem vse, o čemer bi bilo treba po mnenju iniciativnega odbora Ljubljane razpravljati, preden se sklene (oziroma se je sklenilo) kaj dokončnega. Vendar naj omenimo le še naglico, s katero se razvijajo te stvari. Člen 2. člen je navedene uredbe pravi n. pr., da sestavljajo skupščino republiknih in zvezne zbornice predstavniki članov teh zbornic in da volijo predstavnike okrajnih, mestnih in republiških zbornic njihove skupščine. No, te skupščine v glavnem se niso bile in zato tudi niso mogle izvoliti svojih predstavnikov. Da gre pri tej stvari res za (morda celo) sumljivo naglico, ugotavlja tudi

članek »Pred osnivačko skupščino Savezne trgovinske komore« v 113. števi Trgovinskega pregleda z dne 14. julija, ne da bi mogel pisec tega članka dati zanjo prepričljive razloge. Res je sicer, da čitujto podjetja sedaj po reorganizaciji državne uprave, da jim manjka nekdo, ki bi uredil za nje marsikatero nejasno vprašanje. Vendar imamo v Beogradu Trgovsko zbornico FLRJ in 21. čl. iste že navedene uredbe pravi, da bo ta zbornica (katere likvidacijska skupščina se sestane jutri), poslovala po načelih te uredbe, dokler ne bo ustanovljena zvezna trgovinska zbornica. Čemu tedaj taka naglica? Mar zato, se vprašuje iniciativni odbor Ljubljane, da se izognemo diskusiji o rečeh, ki so dovolj važne, da bi bilo treba o njih diskutirati in to temeljito?

Spričevala mladih metalurgov jeseniške šole

V jeseniški metalurški šoli, kjer se vzgajajo hladni valjci, livarji in kaluparji, modelni mizarji, industr. zidarji, obratniki, orodni in strojni ključavnice, železo-strugarji, obratni električarji, tehnološki laboranti, kemo-laboranti, vodovodni instalaterji, kovači in kleparji. Je ob zaključku šolskega leta izdelalo 270 ali 83,1 % učencev. Popolnoma jih je padlo le 9. To je pomemben uspeh jeseniške metalurške šole in njenih vzgojiteljev, žlahti spričo velikih potreb naše železarske industrije, ki potrebuje veliko število strokovno dobro usposobljenih kadrov.

Kurir PLZ rešil nato-vrenje kamion pred požarom

Pred kratkim so se vršile v hidroelektrani Fala in v Selnici ob Dravi praktične vaje PLZ. Med štaboma je bila vzpostavljena kurirska zveza. Eden od teh kurirjev je bil tov. Jože Knez iz Selnice ob Dravi.

Ko se je peljal z motorjem od hidroelektrane Fala proti Selnici je opazil na prihajajočem kamionu dim. Z znaki ga je zaustavil ter opozoril soferja kamiona na požar v karoseriji, nato pa takoj odšel, da obvesti gasilsko enoto v Selnici, katere je bila ob aktivaciji PLZ na svojem dolocenem mestu. Požar na kamionu so pomagali gasiti tudi bližnji prebivalci in je bil hitro pogasjen.

Kamion je bil last podjetja »K. Lomiale« iz Maribora in je vozil razno kolonialno blago in večje količine tobaknih izdelkov vrednosti več milijonov dinarjev. S tem, da je omenjeni kurir pravočasno opozoril soferja na dim v kamionu, je bilo dejanske škode le cca 20.000 din. S. A.

Program prireditev v proslavo Dneva vstaje slovenskega naroda

Nedelja, 20. VII. ob 9. uri otvoritev strelišča na Dolenski cesti ob priliki 390-letnice prve strelske tekme v Sloveniji. Nato ves dan tekmovanje 19 streliških ekip iz vseh glavnih mest Jugoslavije in večjih mest Slovenije. Pred pričetkom tekmovalnega polaganja vencev ob spomeniku žrtvam iz I. svetovne vojne.

Ponedeljek, 21. VII. ob 7. do 18. ure logorovanje in pohod partizanskih patrol na Trg revolucije (Kongresni trg). Ob 18. uri sprejem patrol na Trgu revolucije. Po sprejemu patrol na Gradu ljudsko rajanje. Ob 20.30 uri zaigranje kresov. Ob 20.45 uri ognjemet na Gradu. Ob 21. uri koncert združenih pevskih zborov in godbe Ljudske milice na Gradu.

Torek, 22. VII. ob 8.30 uri parada telesnovgojnih organizacij Ljubljane in okolice na Prešernovi cesti. Ob 11. uri promenadni koncerti na Ajdovščini, pred Narodnim domom, na Sentjakobskem trgu in trgu v Spod. Siski. Igrajo godbe JLA, LM, pošte in mladinska godba. Ob 17. uri telovadni nastop telesnovgojnih in športnih društev Ljubljane in okolice na letnem telovadišču v Tivoliju. Na Gradu ves dan ljudsko rajanje. Po nastopu telesnovgojnih društev tudi rajanje na letnem telovadišču, za pionirje pa ves dan rajanje ob Ljubljani.

Program športnih prireditev na Dan vstaje

Nedelja, 20. VII. kolesarske dirke Ljubljana—Gorica—Ajdovščina. Start ob 7. uri pred Narodnim domom. Nadaljevanje ob 17. uri in po sprejemu patrol.

Ponedeljek, 21. VII. plavanje — troboj Beograd—Zagreb—Ljubljana: ob 16. uri na centralnem ljudskem kopališču skoki; ob 20.30 uri v Koleziji plavanje; ob 17. uri po sprejemu patrol namizno-teniški turnir v Domu sindikatov, Miklošičeva 22.

Torek, 22. VII. ob 10.30 uri plavalni skoki v centralnem ljudskem kopališču in waterpolo v Koleziji, — reprezentanca Zagreb—Ljubljana; ob 20.30 uri nadaljevanje troboja v Koleziji; ob 17.30 uri na stadionu »Ordrea« nogometna tekma med reprezentancama Split in Ljubljana.

Pohod partizanskih patrol na Trg revolucije

V ponedeljek 21. julija ob 7. uri bodo iz vseh smeri prišle patrolje iz Polje, Podlipoglav, Orle, Smartno, ob Savi, Crnuče, Dobrova, St. Vid, Crna vas. V logorjih se bodo organizacijsko utrdile in po mitingih in predaji orožja krenile med 13. in 14. uro proti Ljubljani.

Patrulja iz POLJA se bo začela ob 16. uri v tovarni »Sarturnus«, nadaljevala pot na Zaloko cesto proti sanatoriju »Emona«, in bo ob 17.45 na koncu Miklošičeve ceste, odkoder bo šla na Trg revolucije.

Patrulja iz SMARTNEGA ob Savi pride v Gromozno jamo ob 16.45, nadaljuje pot v Središko ulico, gre po Smartinski cesti, Masarykovi cesti in bo ob 17.45 pred hotelom »Unions«. Patrolja iz CRNUC gre proti

Ježici, prekorači na ugodnem mestu Savo, pride ob 15.45 v Stožice, nadaljuje pot do železnih delavnic v Siško in bo ob 17.45 na Titovi cesti pred »Slavijom«.

Iz ST. VIDA krene patrolja izpred spomenika padlih talcev proti Siški in bo pred spomenikom v Siški ob 15.30. Zatem nadaljuje pot na Vodnikovo cesto in bo ob 17.45 v Cankarjevi ulici, kjer bo izpred »Daj-dama« odšla na Trg revolucije.

Iz DOBROVE gre patrolja proti Viču, kamor pride ob 16.45 pred spomenik padlih borcev. Nadaljuje pot po Tržaški cesti, Prešernovi c., Subičevi ulici do spomenika narodnih herojev, kjer bo ob 17.30 položila vence, od tam krene na Trg revolucije.

Iz CRNE VASI bo prišla patrolja po Dolenski cesti, bo ob 16.30 obiskala Invalidski dom v Trnovem, nadaljevala pot do Gradšča in bo pred dramo ob 17.45. Odtod krene na Trg revolucije.

Patrulja, ki se bo formirala NA ORLAH, bo šla proti ljubljanskemu Gradu, kamor prispe ob 16.30. Nadaljuje pot do Gradšča in pride pred tovarno »Sumia« ob 17.45. Od tam gre na Trg revolucije.

Patrulja iz PODLIPOGLAVA bo šla mimo sv. Urha skozi Stepanovo vas in Kodeljevo do Povšelove ceste in Ulice 24 talcev, odkoder bo ob 17.30 krenila dalje do Tromostovja, od tam bo ob 17.45 šla na Trg revolucije.

Desetletnica krvavih julijskih dogodkov v Podbrezju na Gorenjskem

Pred dnevi se je ustavil lep inozemski avtomobil na glavni, asfaltirani cesti, od koder je krasen pogled na Podbrezje. Tujca, ki sta izstopila, sta zadržala korak ob gredi kravatirajočih nageljnov pri spomeni-

pogumno dokazovali, da imamo prav tako pravico do življenja kot oni, čeprav smo majhni. Kljub naporom Nemci niso mogli uničiti partizanskega gibanja. Zato so besni za vsakega nemškega vojaka ali domačega

Požgana vas Podbrezje

ku talcev. Govorila sta v francoskem jeziku. Medtem, ko je prvi poskušal čitati kratek napis na kamnitem stebri, je drugi fotografiral spomenik. Vredila sta se v avtomobilu ter odnesla sliko s seboj. Toda, ali jima bo ta slika povedala vse in dovolj? In ali številni drugi inozemski in domači avtomobilisti, motociklisti in pešci, ki pasirajo ta kraj, vedo, da je ta kamen spomin na strašni julij pred desetletji leti, ko je na podbreških tleh umrlo mučniške smrti 64 talcev.

izdajalca postrelili po pet Slovencev. In vendar niso zlomili odpora Gorenjcev.

V začetku julija je moral pri ti nemški upravi za Gorenjsko na pomoč general Daluege, ki je prej na Češkem praktical s svojo nečloveško strahovalno. In on je bil tisti, ki je zvišal ceno za enega Nemca ali izdajalca na petdeset in več talcev. Takoj 2. julija 1942 je bilo objavljeno poostreno izjemno stanje. Vojska in policija sta imeli nalogo, da streljata na vsakogar, ki bi stopil iz hiše po osmi uri zvečer do šeste ure jutraj.

Ze leto dni pred temi dogodki se je Gorenjska prva na Slovenskem na poziv Komunistične partije dvignila v boj proti nemškemu okupatorju, ki se je na vsa usta trudil dokazati, da je Gorenjska že od vekomaj nemška. Ze prve partizanske akcije, ki jih je vodil tov. Stane Zagar, so v precejšnji meri zavezale nacistom jezike. Po vse naravnih zakonih so se partizani edini mogli proglasiti za vojsko od bivših oblastnikov zapuščenega slovenskega naroda, ki ga je nemška okupacija vrgla v naročje smrti. Oni so bili tisti, ki so oholim tujcem

Docent dr. Pompe Janko do 25. avgusta ne ordinira. 4315-n
Danes praznuje 40-letnico dela Oblikovalni — Gromovnik. Cestitam! Start rotovž. 4308-n
Dr. Srečo Drago, specialista za notranje bolezni, ordinira od pol 16. do 17. ure v Dvorčakovi ulici štev. 12. 4806-n

Z 31. julijem preneha posloovati pošta Podbrezje, s 1. avgustom t. l. pa prične posloovati pomožna pošta Duplje kot redna pošta. Poleg dosejanega svojega okolisa, to je naselij Spodnje Duplje, Zgornje Duplje in Zadrage, bo obsegala tudi ves okoliš ukrajine pošte Podbrezje, ki sestoji iz naselij Bistrice, Britof, Dolnja vas, Podabrat, Srednja vas in Zeje.

Sveže morske ribe danes v ribarnici.

»Pri Sestlic« vsako sredo in petek sveže ribe (postrvi) in raki. Zoper željo — »Sadni Super« — brez sladkorja! 4491-n

Avtohusa vožnje na relaciji Cerklje—Kranje ob nedeljah odpadejo. Sprememba stopi v veljavo dne 20. julija 1952, SAP, Ljubljana. 4513-n

Kmetijska zadruga Benica pri Kranju je 13. julija 1952 prešla v likvidacijo. Priglasitveni rok 30 dni po objavi. Likvidacijska komisija. 4504-n

Vabilo na zaključni občni zbor Potrbovske zadruge Ljubljana-Zabavne v likvidaciji, ki se bo vršil v nedeljo dne 27. julija ob 8. uri zjutraj v prostorih gostinstva »Bratstvo« Polje. Zbor sklepa veljavno ob navzočnosti dveh tretjin števila delegatov. Če ta zbor ni sklenjen, se vrši čez osem dni t. j. 4. avgusta t. l. nov zbor na istem mestu in ob isti uri. Likvidacijski odbor. 4518-a

Dnevne vesti

KOLEDAR
Sobota, 19. julija: Vincenc, Zlata. Nedelja, 20. julija: Marijeta, Cesiav.

SPOMINSKI DNEVI
19. VII. 1944. — VII. SNOB Franceta Prešerna mobilizira v delavskih taboriščih na Jesenicah okrog 400 mož.
19. VII. 1944. — I. in II. bataljon SNOB Vojska napadeta belogardistično postojanko v Hotovljah, je zažgata in uničena.
19. VII. 1945. — Protestna stavka v Trstu zaradi aretacije antifašističnih funkcionarjev.

Docent dr. Pompe Janko do 25. avgusta ne ordinira. 4315-n
Danes praznuje 40-letnico dela Oblikovalni — Gromovnik. Cestitam! Start rotovž. 4308-n

Dr. Srečo Drago, specialista za notranje bolezni, ordinira od pol 16. do 17. ure v Dvorčakovi ulici štev. 12. 4806-n

KINO
Kino »UNION«: ameriški barvni film: »Plamen in puščica«. Tednik. Predstavi ob 18.15 in 20.30.
Kino »LOGA«: amer. film: »Cheyenne«. Tednik. Predstavi ob 18.15 in 20.30. Prodaja vstopnic in obeh kinematografih od 17. dalje.

Kino »TIVOLI«: franc. film: »Odele brez naslova«. Tednik. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic od 19.30 dalje.

Kino »TRIGLAV«: amer. film: »Morja široka cesta«. Brez tednika. Predstavi ob 18 in 20.
Kino »SISKA«: franc. film: »Cheyenne«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic in obeh kinematografih od 17. dalje.

Kino »DOM MILICE«: amer. film: »Bojeviti O'Flynn«. Tednik. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic od 18.30 dalje.

KOROSKA BELA: ameriški film: »Sedmi križ«. KAMNIK: mehiški film: »Biser«. DOMZALE: ital. film: »Greenki križ«. VEVEČE: angleški film: »Hotel Sahara«. INDUPLATI JARSE: ameriški film: »Gentleman Jim«.

OBVESTILA
OBJAVA
Svet za blagovni promet LRS sporoča, da ne izdaja več izvzvodno dovoljenje za izvozno poselno izvozno dovoljenje. Dovoljenje niso več potrebna. Kontrola nad pošiljanje opravljajo pristojne carnarne. Po novih navodilih lahko pošlje privatnik v izvoznem mesecu do 5 kg živil ali drugo blago do vrednosti 10.000 din. Za izvozno poselno poselno izvozno dovoljenje. Dovoljenje pa ni pošiljanje dših predmetov, ki so ali bodo zabranjeni pri regularnem izvoru, kar do loča Gospodarski svet FLRJ. Za pošiljke umetnin je treba predložiti carinarini dovoljenje. Za izvoz za spomeniško varstvo. Prošenja za darilne pakete, ki še vedno prihajajo na Svet za blagovni promet LRS, od avgusta dalje ne bomo več vračali. Svet za blagovni promet LRS.

KONCERTI
Obratniški pevski zbor iz Ljubljane ima koncert v nedeljo 20. julija v Logatcu ob 20 zvečer. — Vljudo vabljani. 4516-n

V Trbovljah po drevi koncert moškega zbora »Prešeren« iz Kranja pod vodstvom Petra Liparja. 4516-n

RADIO
SPORED ZA SOBOTO
Poročila ob 5.15, 6.00, 12.30, 15.00, 19.30 in 22.00. — 5.00—7.00 Pester glasbeni spored — vmes ob; 5.20—5.25 Objava dnevnega sporeda; 5.50—6.00 Jutranja telovadba; 6.10—6.20 Kmetijsko jutro; 6.25—6.30 Zvečer; 6.30—6.40 Pregled tiskov in radijski koledar; 12.00 Iz opreme; 12.40 Zabavna glasba, vmes objave; 13.00 Igra Srečko Drazil s svojim ansambelom; 13.20 Zabavne melodije; 14.00 Hrvat; 15.00 Kmetijsko jutro; 15.00—15.15 Zvečer; 15.30—6.40 Pregled tiskov in radijski koledar; 12.00 Iz opreme; 12.40 Zabavna glasba, vmes objave; 13.00 Igra Srečko Drazil s svojim ansambelom; 13.20 Zabavne melodije; 14.00 Hrvat; 15.00 Kmetijsko jutro; 15.00—15.15 Zvečer; 15.30—6.40 Pregled tiskov in radijski reklame; 4518-a

Pisma uredništvu

»LEPA REKLAMA« ZA DRŽAVNEGA USLUZBENCA

Dne 15. julija je bil na peronu železniške postaje Središče ob Dravi okrog pol 5. ure popoldne, ko se križata potniška vlaka, med drugimi potniki tudi dijak Središke gimnazije tov. V. Poleg sebe je imel kol. Kakšnih 30 m od perona je nenadoma zagledal nekega svojega tovariša, sedel na kolo in se zapeljal do njega.

Sej postaje, ki je to opazil, je poklical dijaka k sebi in mu odzval kolo z očitnim namenom, da mu ga zapleni. Nato se je dijaka dejansko lotil s pestmi in končal svoje »kulturno« početje z brco v...

Vsi, ki smo izstopili iz vlaka, kakor tudi drugi potniki so se javno zgražali nad takim početjem, ki ga je treba tembolj obsoditi, ker ga je zakrivil šef postaje. O tem ne bi pisali, če se ne bi bali, kaj si utegne dovoliti ta človek z našimi dijaki v prihodnje. Splošno je namreč znan po svojih neprijaznosti in nevljudnosti. Ne zagovarjamo dijaka, ker vemo, da je bil kriv in bi moral plačati za storjeni prekršek prepisano globo. Vendar ne verjamemo, da dovoljuje uredba o železniških prekrških zgoraj opisani način kaznovanja. Središčanci

VSJAJ ZRAKA NAM DAJTE!

Potrpežljivost večine naših ljudi, bodisi potnikov, gostov ali kupcev, je zares brezmejna. Pritožbe, ki jih mnogi pišejo čez razne neveličnosti, so prava potreba, če jih hočemo odpraviti.

VREME

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE
Stanje 18. julija: Zahodno Evrope je zajel val vlažnega polarnega zraka. Za njim pa prodira drugi, hladnejši val, tako da se ne obeta ustaljeno, lepo vreme. Danes je v Sloveniji spremenljivo oblačnost. Najvišja temperatura je bila v Ajdovščini 28.0 C. V Ljubljani je danes ob 7 znanstveni priisk 23.2 mm, temperatura zraka 18.00, najvišja temperatura 13.30, relativna vlaga 85%.

Napoved za soboto 19. julija: Spremenljiva oblačnost s krajevnimi padavinami. Temperatura do 27.0.

»FIAT-TOPOLINO« izvrstno ohranjen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 9668-4
DNE 16. JULIJA se je od 12. do 14. ure izgubilo na progi Konjice—Ptuj rezervno kolo tovrstnega avtomobila, dimenzije 750x200. Oddati za nagrado. Kogovšek Rado, Ptuj, Murskiška ulica 6. 9755-10
DKV 350 ccm, v dobrem stanju, GANZ, elektromotor 7 KS, 600 obratov; HEG 12 KS, 2800 obratov, prodam po ugodni ceni, Cevljarni Zalokar, Menges 157. 9715-4
POSTREZNIKO, dvakrat tedensko, iščem. Ugodno iz St. Vida — Dravelj. Naslov v ogl. odd. 9670-1
ISCEM SLUŽBO gospodinjstva pomočnice. Znam kuhati. Poudariti na ogel. odd. pod Fridna. 9671-1
PRODAM globok športni vozček ter mali ročni na štirih kolesih. Naglič, Opekarska 38. 9726-4
KENDA JOZEFA, Bovec, preklicujc razjajlice besede o Kavs Cvetki, Soča 65, in Komac Viktorju, Soča 133. 9732-11
HARONILKO, klavirsko, z 80 basov, enina reglom, prodam. Nam slov pri ogel. odd. 9730-4
STROJ ZA REZANJE SALAM in sunk (za delikatese), dobro ohranjen, švedske znamke, prodam. Faganelli Vinko, Miren, Nova Gorica. 9733-4
STENICE, SCURKE USI, BOLHE itd. zanesljivo uniči PEPIN pršek. Prodajajo vse drogerije v Ljubljani. 9274-4
SADNI MLIN na valje in stolknico prodam. Sušarski, Dolnice, Ljubljana I. 9591-4
NOV PISALNI STROJ naprodaj. Naslov v upravi. 9667-4
KRAJNO POKROVO DARILNO — pribor in prvovrstni salvalni stroj prodam. Resljeva 26, I. nadst. 9666-4
VOZICEK, ročni in športni, prodam. Zg. Zadorobrova 37. 9667-4
MOTOR »Triumph Sahara« 250 ccm prodam v nedeljo 20. t. m. od 8 do 12 v garaži »Union« Stev. 40. 9737-4
GUMJASTO STREHO, izgubljeno na Pokljuki, vrniti v hotel Toplice. »Nagrada«. 9771-10
RABLJENE STEKLENICE, vsako količino, kupimo. Bocapromet, skladišče, Japljeva ul. št. 4 tel. 45-28. 9278-5
MOTORNO KOLO Hovaks-Kentovska, 350 ccm, prodam, Titova 97. 9716-4
TRINADASTOPNA HISA z lokalom, Mesni trg, prodam tudi polovico, Ponudbe na ogel. odd. pod 9606. 9682-7
ENOSOBNO komfortno stanovanje s kabinetom v Ljubljani, kupim. Ponudbe na ogel. odd. pod »Mina stranka 2«. 9732-9
SIVILJA išče opremljeno sobo s štedilnikom. Maintinger, Krizevna 2/III. 9728-9
KROJASKI SIVALNI STROJ in čevljarški sivalni stroj prodam. Pečko, Novo mesto, Florjanovc 9737-4
MOTORNO KOLO NSU 350 ccm, odlično ohranjen, zamemam za 500 ccm s prikolico. Naslov v ogel. oddelku. 9762-6
KDOR POTUJE v Gradec (Avstrija) prosim, da se zgleda Poljanjska 42, Slobec. 9741-11
AVTO, osebni, 6-sedežni, pripravljeno za vožnjo v polovornega, proda Kurent, Jenekova 8. 9749-4
RADIO »Telefunken«, 5-čevnlj. prodam. Ogled v nedeljo ves dan. Simič, Gosposvetska cesta 13. 9712-4
JEKLENE OSI, razne zobčnike, jermence in brezšivne cevi, prodam. Hrenovca, Hrenovca ul. 8. ZENSKO KOLO prodam. Lepi-dvorska 37. 9753-4
HISO v bližini Novega mesta prodam ali zamemam. Naslov v družnici SP Novo mesto. 9760-7

20. JULIJ - Praznik mesta Celja

ustanovitve Celjske čete

Celje je s svojo bližnjo in daljno okolico postalo žarišče naprednega gibanja že takrat, ko so bile razmere pod Avstrijo — v dobi pomembnega slov. življa — najtežje v tem predelu naše zemlje. V času stare Jugoslavije se je napredno delavsko gibanje klub teroru močno razširilo. Zato ni naključje, da je tudi Komunistična partija v vsej dobi ilegalnega dela našla tu svoje najboljše torišče. V Celju in okolici so bile pomembne partijske konference. Tako je bila že 1938. leta takšna konfe-

St. Jurija Novak, ki se je že poprej zatekel pred Nemci v gozdove. V spomin na ustanovitev 1. Celjske čete je mestna organizacija Zveze borcev odločila, da se ta dan — 20. julij — proslavlja kot praznik mesta Celja.

CELJSKA ČETA V NAPADU
Med prvimi akcijami Celjske čete je bil požig žita in velikega kozolca v Bežigradu pri Celju. Nato pa se je začela pripravljati za napad na nemško žandarmerijsko postajo v Slivnici. Ni uspeli izvidniški akciji, ki bi jo moral opraviti Skvarča-Modras, sta se podala na ogled Peter Stante in Vrnunč. No, pa tudi ona dva nista uspela. Okoli polnočnega sta prišla v gostilno nasproti hiše, ki je bila nekdo žandarmerijska postaja; takrat je tam bila že pošta, žandariji pa so se ustali na koncu vasi proti St. Juriju, ne da bi za to vedela Stante in Vrnunč. V gostilni sta naletela na šest policajev. Njun prihod je vzbudil upravičen sum, saj sta sredi najbolj vročega poletja nosila pumparice in gorzarje. Policaji so začeli stikati glave; dva od njih pa sta gostilno zapustila. — »Tudi midva sva odšla, za nama pa žandar,« pripoveduje med drugim v svojih spominih Peter Stante, — »Ko sva prišla do hiše, kjer je bila žandarmerija (seveda o tem naša dva partizana nista vedela), sva se ustavila. Žandar, ki je šel za nama, se je tudi ustavil. Prišla sva do zadnje hiše (do žandarmerije) in v njej zagledala žandarija, ki naju je klical noter. Zavila sva proti hiši in prišla do vogla. »Buzda, za menoj!« sem rekel, potegnol pištolo, pa stekel mimo hiše proti gozdičku. —

Peter Stante, prvi komandant Celjske čete

renca v Smiglovi zidanci nad Grajsko vasjo, 1940. leta pa v vsepartijska konferenca KPJ v Joštovem mlinu. Obeh konferenc se je udeležil tudi tovariš Tito. V tem času so začele delati že prve ciklostilne tehnike itd.

Zdi se, da je dal prav teror, ki so ga izvajali vsi režimi v predprilski Jugoslaviji, naprednemu gibanju moč in revolucionarnost. Poleg tega so dali temu gibanju svoj pečat še najbolj in najbolj vneti borci za prave delovnega človeka, ki so živeli in delali v Celju in okolici. Med temi so bili narodna heroja Miloš Zidanski in Slavko Slander, Dušan Kraigher ter Franc Vrnunč in še nešteto drugih, ki danes zavzemajo v novi državi vodilne položaje.

Vlogo, ki jo je imelo mesto ob Savinji skozi vso to dobo, ni zastajalo niti ob prihodu okupatorja. Kljub največjemu teroru, predvsem domačih petokolonašev, se je osvobodilno gibanje v kratkem času zelo razmahnilo.

PRVE AKCIJE
V neposredni bližini Celja, predvsem v Savinjski dolini, so začeli aktivisti Fronte s prvimi sobotnimi akcijami že 14. junija 1941. leta. To je bilo predvsem razbijanje prometnih znakov in kačipotov na cestnih križiščih, pisanje parol itd. Pri teh delih so bili najaktivnejši skojevci iz Griž, Zabukovce in Prebolda.

Prva znana borba v bližini Celja je bila 30. julija v žandarmerijsko postajo na Dobrovlah. V Celju pa je bil prvi napad na okupatorjevo patrolo 20. avgusta in sicer v Liscah pri Petričku. Udeleženci akcije v Liscah so doslej še neznan.

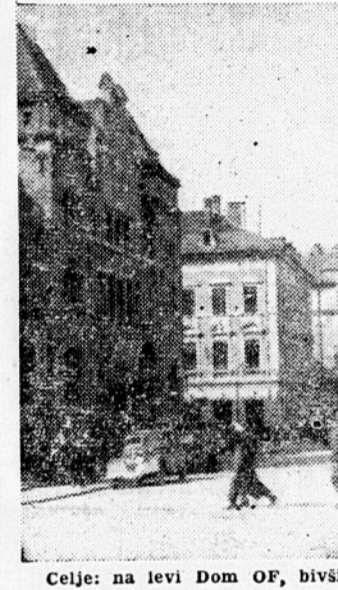
USTANOVITVE PRVE CELJSKE ČETE — PRAZNIK MESTA CELJA
Mesec julij 1941. leta pomeni tudi za celjsko območje ustanovitev prvih partizanskih skupin, iz katerih se je nato razvil več čet. Poleg Revirske, ki je bila ustanovljena 20. julija, Savinjske (26. julija) in Mislinske čete, ki je bila ustanovljena v istem času, se je po doslej znanih podatkih ustanovila 20. julija na Razselnem pri St. Juriju pri Celju še prva Celjska četa. Njen prvi komandant je bil Peter Stante-Skala. Celjska četa je ob svoji ustanovitvi štela dvajset borcev, med katerimi je bil tudi prvoborec Franc Vrnunč — Buzda ter trgovec iz

kjer je našel zbrano vso četo. Stante je nato ostal do okrevanja pri Farčniku v Teherjih št. 59 (sedaj Zvodne), čete pa je prevzel Vili Slander.

27. AVGUST — KONEC CELJSKE ČETE
Pred odhodom čete so se dogovorili, da bodo najprej obratovali s kmetom — izdajalcem. Toda mehko srce Vilija Slandra je popustilo, ko je izdajalec začel jokati in se izgovarjati na otroke.

Celjska četa je nato krenila proti Planini nad Laškim, tu so borci v zasedi pričakali Nemci. Nekaj jih je padlo, le Iztok ter Arabca Junis in Krim so se pretekli in se zatekli h kmetu, ki jih je sicer lepo sprejel, nato pa je odšel po Nemce. Okoljeni partizani so borbo sprejeli. Niti tedaj, ko so Svabi hišo zažgali, se niso predali Junis in Krim sta zgorela v hiši, Iztok je skušal z begom prebiti obroč, toda padel je, čim je skočil skozi vrata.

Tako je končala prva Celjska četa, njen drugi komandant Vili Slander je namreč padel že pri Planini. Peter Stante — Skala pa je pozneje postal namestnik komandanta I. štajerskega bataljona.

Celje: na levi Dom OF, bivši Celjski dom

zbralo v Zvodnem okoli 40 aktivistov, pripravljenih vsak čas prijeti za orožje in stopiti med borce Celjske čete. Toda izdaja 30. septembra in njej sledeče množčne aretacije ter nato streljanje so te že pravzaprav ustvarjene načrte onemogočili.

Poleg posestnika Blažiča v Zvodnem, kamor je že popreje zahajal Peter Stante (sem se je zatekel tudi takrat, ko je bil po nemškem napadu ranjen) je bilo vedno varno zatočišče še pri Jožetu Farčniku v Zvodnem. Kdo bi mogel nasteti, koliko sestankov je bilo v tej hiši, kolikokrat so se tu odpočili prvi borci itd. Sem je tudi Bogomir Kresnik pripeljal Arabca Junisa in Krima, ki sta pri Celju skočila z vlaka, polnega nemških ujetnikov. Toda, tudi sem je prišel izdajalec in sicer Albert Cerkovnik iz Zvodne, ki je 30. septembra 1941. leta pripeljal k Farčniku nemško policijo. Ravno tedaj so bili zbrani v tej nizki hišici ob gozdu Stante, Skvarča, Smerec, Tone in Seničar Hermina. Nemcem je uspelo ujeti le Smerca, dočim so se vsi ostali izmuznili. Farčnik pa, ko je zvedel za to

JAVKA PRVE CELJSKE ČETE

V to dobo spominov na prve akcije Celjske čete sovpada tudi delo aktivistov v Cretu in v Zvodnem ter organiziranje javk. V času, ko je bil Stante na okrevanju pri Farčnikovi, je bilo njegovo delo še posebej usmerjeno na aktivizacijo mladine in starejših iz Creta in Zvodnega, ki naj bi kmalu okrepili že oslabilo Celjsko četo. Tako se je že v avgustu

Plavalci dunajskega kluba »Erster Wiener Donauschwimmclub 1908« so se na dvodnevem gostovanju na Bledu v četrtek in včeraj pomerili z blejskimi tekmovalci. Gledalci so z veliko pozornostjo spremljali lepe medsebojne borbe, pri čemer so domačini nudili močan odpor Dunajčanom. Prav dobro so se uveljavili Zaičeva, Tratnik in Vergej. — Uspehi najboljših tekmovalcev prvega dne so bile:

100 m prosto: 1. Vergej 5:56,4; 2. Lerch (D) 5:56,4; 100 m prsno: 1. Tratnik 1:20,7; 2. Pelzer (D) 1:21,4; 100 m hrbtno: Schmidtberger (D) 1:19,1; 2. Goršič (B) 1:20,5; 3 x 100 m mešano: Dunaj 3:51,8; Bled 3:52,3; ženske: — 100 m prosto: Strasser (D) 1:21,4; 2. Mickstein (D) 1:24,2; 2. 200 m prsno: 1. Zaičeva (B) 3:25,4; 2. Grohmanova (D) 3:27,0; 4 x 100 m prosto: Dunaj 5:35,8; Bled 5:34,1.

V vaterpolo tekmi so Dunajčani le s težavo odpravili svojega nasprotnika z rezultatom 2:1. Tudi drugi dan dvoboja so bile v vseh disciplinah ogorčene borbe. Blejčani so z renomiranimi Dunajčani dosegli časten rezultat 6:3:96. Od domačih plavalcev sta se odlikovala Zaičeva in Učar.

Dunajski plavalci na Bledu

medtem ko je bil Tratnik slabši kot običajno, pri gostih pa sta bila najboljša Schmidtberger in Strasserjeva. Najboljša uspehe v posamezni disciplini so dosegli: 100 m prosto: Schmidtberger 1:05,5; Vergej 1:06,2; 100 m prsno ženske: Zaič 1:35,0; Groman 1:40; 200 metrov prosto: Učar 3:05,3; Jedlička 3:07,1; 100 m hrbtno ženske: Strasser 1:35,5; Bar 1:39,8; 4 x 100 metrov prsno mešani: Bled 5:35,8; 3 x 100 m mešano ženske: Dunaj 4:40,0.

Iz vasi, ki jo je obiskala partizanska patrolja

Močno opoldansko sonce lije svoje žarke nad Branikom. Celolo mlaticna pred zadržanim domom počiva, čeprav čaka karavana z zlatim žitom naloženih voz na mlačno. V senci divjih kostanjev mirno prežvekuje voli. Kmetje so si privoščili uro počitka. V zadržani gostilni si nekaj mož gasi žejo s hladnim pivom. V tem pa se naenkrat neslišno priplazi preko koruznih polj in vinogradov partizanska patrolja, ki je prispela iz Zalega hriba.

»Danes smo prijetno presenečeni, pripovedujejo vašani. «Cisto drugače, kot usodnega zimskega jutra 15. febr. 1944, ko so našo vas obkolili Nemci, ki so streljali in podili ljudi iz hiš. Zivina in hlevih je trgala tistega črnega dne verige, prvi so žalostno zavijali, kot bi slutili smrt. Ko so nas tako izgnali iz hiš, se je od nekod zaslišalo povelje nemškega komandanta »Feuera, takoj za tem, kot v odmev, se glas fašističnih vojakov »Ai banditi fuoco«. Kmalu je bila vas v dimu in ognju. Betežne starce, ki niso mogli hoditi, so zaprli v neko hišo ob trgu in jo razstrelili. Od groze onemeli ljudi so nato natrpali na kamione in jih izgnali v preganjanje na Bavarsko. Mnogi se od tam niso več vrnili, izhrali in umrli so zaradi udarcev bede in pomanjkanja. Vas je žrtvovala za svobodo 89 borcev in žrtve fašističnega terora, 165 družin pa je imelo požgane domove. Ta zločin so sto-

Jutri praznik strelcev

Privedite se že začela v nedeljo ob 9 s slovesno otvoritvijo strelšča in polaganjem vencev na Suhem bajerju. Ob 9.30 bo streljanje v spominsko tarčo, ob 10. pa se začne tekmovanje s pi-

Kolesarska dirka v počastitev Dneva vstaje

Kolesarska zveza Slovenije bo priredila v nedeljo 20. t. m. kolesarsko dirko v počastitev Dneva vstaje. Mladinci bodo tekmovali na 100 km dolgi progi od Ljubljane do Ajdovščine, člani pa bodo vozili na 128 km dolgi progi od Ljubljane do Gorice. Start bo jutraj ob 6. pred Narodnim domom.

Moštevni pokalni turnir v namiznem tenisu

V okviru proslave Dneva vstaje priredila Namiznoteniška zveza Slovenije v ponedeljek moštveno namiznoteniško tekmovanje v dvorani Doma sindikatov ob Miklošičevi cesti. Sodelovali bodo najboljši igralci iz Kranja, iz Jesenice in iz Ljubljane, in sicer moški, ženske, mladinci in mladnice. Najboljše plasirano moštvo bo prejelo od Namiznoteniške zveze Slovenije lep pokal. Tekmovanje se začne ob 16. uri.

Košarkarji začno s prvenstvom

Jesenski del tekmovanja zahodne skupine zvezne lige v košarki se začne drevi v Zagrebu in Ljubljani. Moštvo ASK se bo ob 20.30 na igrišču pod Cekinovim gradom pomerilo z Zelenzbarjem iz Karlove (v predtekmi nastopijo ženske ASK iz Celja), ljubljanski Zelenzbarj pa gostuje v Zagrebu, kjer igra drevi z vodilno mladostjo.

Ljubitelje košarke opozarjamo

da bo v sredo 23. t. m. domači derby med ASK in Zelenzbarjem na igrišču Doma Ljuba Serčerja v Šiški.

DRŽAVNO PRVENSTVO V TENISU

Palada in Petrovič v finalu
V nadaljevanju državnega prvenstva v tenisu so bile včeraj na sporedu polfinalne igre med člani in članicami. Ljubljancem Mairova je v polfinalni igri premagala Krstonošičevo. Rezultati so bile:

CLANI: Palada: Milokovič 6:3, 5:7; 7:5; 6:4. Petrovič: Laszlo 6:1, 6:2; 6:1; za peto do osmo mestno so se borili tile: Legenstein: Panajotović 6:2, 6:4. Sarič: Brity 2:6, 6:3, 6:4; CLANICE: Maire: Krstonošič 6:3, 6:2. Crnadek: Mognorov 6:3, 6:3. Na tretje mesto se je uveljavila Krstonošičeva z zmago nad Mognorovičev 8:6, 6:4.

Prvo žrebanje 32. kola srečk DRZAVNE LOTERIE FLRJ (Rankovljevo, 18. VII. 1952.)

PREMIJO 400.000 DIN
je dobila št. 748225
Premijo 200.000 din št. 257121.
Po 100.000 din št. 568193, 109132, 181565, 695729, 513995.
Po 50.000 din št. 320925, 557754, 315039, 625910, 502630, 389488, 011163.

Naslednje dobitke so dobile vse srečke s temile številkami:
32 dobitkov po
20.000 št. 47513
20.000 št. 33669
20.000 št. 57968
20.000 št. 10735
80 dobitkov po
10.000 št. 2366
160 dobitkov po
5.000 št. 7690
5.000 št. 77509
240 dobitkov po
3.000 št. 2969
3.000 št. 0809
3.000 št. 0144
800 dobitkov po
2.000 št. 010
80.000 dobitkov po
100 št. 0101

Tolažilne dobitke po 10.000 din so dobile številke, ki so za 1 večje ali manjše od premij, to so št. 257120, 257122, 748226, 748224.

Glavno žrebanje 32. kola bo 23. julija v Pristini.
Vse srečke igrajo v obeh žrebanjih.
Srečke za glavno žrebanje 32. kola so še v prodaji. Pohitite z nakupom.
Dobitek 100.000 din srečka št. 109132 je prodana v Ljubljani.

SLOVENIJA NASIM NOGOMETASEM

Sportniki Slovenije pozdravljamo našo nogometno reprezentanco, ki ji je zaupana naloga zastopati sport naše socialistične Jugoslavije v dvo-boju z moštvo države, katere vodstvo nečehno blati vse naše prizadevanje za gospodarsko in kulturno dvig naših narodov. Dokazite, da je naš nogomet trden člen v verigi naporov in uspehov na vseh področjih javnega delovanja naše. Titove socialistične Jugoslavije.

Sportniki Slovenije vam po šilhu tisoče pozdravov ter v duhu spremljajo vse vaše prizadevanje in napore za izpolnitve želje sihega Jugoslovana.

ZVEZA ŠPORTOV SLOVENIJE

PRVA PREIZKUSNJA NASIH ATLETOV

Jugoslovanskim atletom, ki bodo nastopili v nedeljo, zreb ni bil naklonjen. Večina izmed njih je prišla v skupine z močnimi nasprotniki.

Z Othenhelmerjem tečejo na 1500 m med drugim Mc Milan (ZDA), El Mabrouk (Fr.), Banister V. B. Ceraj je v skupini, kjer tekmujejo Schade (Nem.), Semjonov (SZ), Sijkhuis (Nz.), Karlson (Sved.) in drugi. Pavlovičevi nasprotniki so med drugim Mimoun (Fr.), Reif (Belg.), Anderson (Sved.), Popov (SZ), Tajpale (Fin.), Ilic bo tekel skupaj z Zatonkom (CSFR), Anufrijevim (SZ), Koskelo (Fin.) in drugimi.

Na 3000 m z zaprekami bo Strilic meril svoje sposobnosti z evropskim prvakom Roudnijem (Če. škoslovaška) Karissonom (Sved.), Kazancevom (SZ), Hasemannom (Nem.) in drugimi. Sezgodinovi nasprotniki so Saltikov (SZ), Stoken (Norveška), Söderberg (Sved.), Džuraskovičev pa Gude (Nem.), Nilsson (Sved.), Disley (Angl.) in druge.

CELJEN LORGER BO V TEKU NA 110 METROV Z ZAPREKAMI

tekmoval skupaj z olimpijskim favoritom Americanom Davison in mladim Nemcem Troshacom. Iz te skupine podjetja v finale samo dva.

NAJBOLJŠA KOŠARKARSKA MOŠTVA
Turnir košarkarjev se je včeraj nadaljeval v različnih mestih tekmi, v katerih je Bolgarija premagala Kubo 62:56, Filipini Madžarsko 48:35 in Kanada Egipt 61:57, s čimer so se Bolgarija, Filipini in Kanada uvrstili med šest najboljših, ki bodo sodelovali v finalnem turnirju.

CELJEN LORGER BO V TEKU NA 110 METROV Z ZAPREKAMI

tekmoval skupaj z olimpijskim favoritom Americanom Davison in mladim Nemcem Troshacom. Iz te skupine podjetja v finale samo dva.

LITVA IN ZOBNE SCETKE

9. Julij 1940. Litva, Letonska in Estonska so bile priključene k Sovjetski zvezi.
Tu so vsi veseli: zavarovali smo Leningrad pred napadi z Juza, pridobili smo pomembno maneversko področje v bližini Prusije, zibelke nemškega militarizma, in kar je še najvažnejše, k socialističnemu svetu smo priključili več milijonov ljudi, ki smo jih osvobodili suženjstva kapitalističnega sveta.
Toda... kdaj bomo udarili?

ENRIQUE CASTRO DELGADO

TAJNO ZIVLJENJE KOMINTERNE

Kako sem izgubil vero v Moskvo

— Docela se strinjam z izvajanjem tovariša Diaza... Mnenja sem, da poročilo kaže resnično politično in gospodarsko stanje naše dežele in nam bo v trdno oporo pri odrejanju nalog, ki nas skoro čakajo.

Za besedo prosi Jesus Hernandez... Ne strinja se z José Diazom! Takole pravi: — Dejstva, o katerih se govori v poročilu, so dvomljive vrednosti... Trditve o krizi španskega fašizma pa so fantastične.

Dimitrov in Manuilski odobravajo če kimata. Ta kretanja ni ušla Dolores Ibarurri, ki se nekaj sekund obotavlja, nato pa vstane in izjavi naslednje:

— Strinjam se s tem, kar je dejal Hernandez... Če sem pred kratkim povedala drugo mnenje, je bilo zato, ker nisem hotela pred zbranim sekretariatom ugovarjati tovarišu Diazu. Menim, da je moja dolžnost, dopolniti moje prejšnje besede...

Splošno presenečenje.
— Prav tako hočem povedati, — tako nadaljuje, da je zdajšnja razlika mnenj pred sekretariatom posledica Diazovih delovnih in tod...

Manuilski in Togliatti gledata Dimitrova...
— Nihče me ni vprašal za svet... Nihče me ni upošteval.

José je sedaj več bled posredoval:
— Zakaj mi tega nisi povedala prej, v mojem uradu, ko sem te vprašal za mnenje o poročilu?

Dolores Ibarurri si grize ustnice... Vsa njena pojava zbuja videz tragičnosti... Ali bo bruhnila v jok?

— Predlagam, — vskoči Dimitrov, — da imenujmo komisijo, ki naj razpravlja o različnih glediščih španske delegacije.

Vsi se s tem predlogom strinjajo. Sestanek je zaključen. Ko se vrnem v svojo pisarno, pozvoni telefon. José Diaz me prosi, naj pridem k njemu. Najdem ga ležečega na divanu; v obraz je zaripel, z rokama pa si tišči zloodec.

— Pasji ugriz, — mi pravi.
Služabnica vstopi in mu ponudi skodelico čaja. Počasi srka čaj.

— Kaj meniš o sestanku?
— Nezaslišano!

— Jutri se bomo zbrali, da bomo o tem razpravljali. Prav nič ne želim, da bi se kaj podobnega ponovilo. Drugi dan se zberemo. Kaj bo? José Diaz že čuti uro svojega padca, a se skuša upirati: hoče se boriti, ker ve, da bi njegova politična smrt pospešila tudi njegovo telesno. Toda, ali se bo mogel boriti?

— Skilcal sem vas, — pravi, — da bi pozorno pretehtali zadržanje tov. Dolores Ibarurri na včerajšnjem sestanku, ... Dolores mi je najprej dejala, da se z mano strinja... Kaj se je zgodilo, da je spremenila mnenje? Ali je to storila nalašč? Ne vem. Zato bi želel, da bi mi, tovariši, povedali svoje mnenje o tem, najprej pa Dolores.

Dolores Ibarurri je najprej s kretinjo neznanega odpora, nato pa z izrazom velike boletine, ob kateri je nagnila glavo na prsi, zavzdihnila, še enkrat zavzdihnila in končno izpregovorila:

— Tovariš Diaz, če si mogel besedam, ki sem jih včeraj spregovorila, pripisati pomen osebnega napada, se ti pri svojih sinovih zaklinjam, da ne bom nikoli več sprejela svojih...

Odmor.
— To sem storila z najboljšim namenom, ne da bi s čimer koli hotela zmanjšati tvojo avtoriteto, ki jo prva priznavam... Kako moreš misliti, Pepe, da se jezim nate?

— Zame nisi samo politični voditelj, ki ga priznavamo in spoštujemo, Pepe: tudi brat si...

Tako je ganjena, da ne more nadaljevati... Svoj glas povzdigne zdaj Anton.

— Kako si mogel misliti, tovariš Diaz, da je Dolores... Sicer pa je sama povedala: ti si vodja... brat.

Sestanek je končan. Zaključil ga je cinizem.

Hernandez in pisec nato obiščeta Gorki, od koder je prišlo poročilo o razprtijah med različnimi skupinami španskih delavcev, ki so bili zaposleni v tovarni avtomobilov »Molotov«. Po obisku na mestnem sovjetu sta si ogledala muzej Gorkega, drugi dan pa — seveda po obveznih ceremonijah in sprejemu pri direktorju tovarne, ki jim govori o velikanskem tehničnem napredku — sta si ogledala še tovarno. Pred vrati vsake dvorane

je bila oborožena straža in telefon... In pred vrati podjetja — ljudje, puške, telefoni... In okoli tovarne visok zid, na njem pa še mreža bodeče žice.

Končno sta obiskala še španske tovariše, ki so delali v tovarni »Molotov«. Videla sta, kako tam slabo žive: za naporno delo so prejeli bomo plačilo, so stradali, so bili raztrgani in so se gnetli v tesnih kolonijah. Vedno bolj postaja piscu jasno, da je tisto, kar govori propaganda o blaginji v sovjetski državi, o zadovoljnih delavcih, o stokratnem in večkratnem zvišanju pridelka in povečanju proizvodnje, le navadno slepilo. Vedno več dokazov ima za rešitvino, ki skoraj ni manjša, kot je bila za carizma, za pomanjkanje, za nered. Ze uvideva, da uživajo samo nekateri — partijski funkcionarji, člani vlade in pripadniki vojske ter NKVD, sindikalni funkcionarji. Sovjetsko ljudstvo pa...

— To sem storila z najboljšim namenom, ne da bi s čimer koli hotela zmanjšati tvojo avtoriteto, ki jo prva priznavam... Kako moreš misliti, Pepe, da se jezim nate?

— Zame nisi samo politični voditelj, ki ga priznavamo in spoštujemo, Pepe: tudi brat si...

Tako je ganjena, da ne more nadaljevati... Svoj glas povzdigne zdaj Anton.

— Kako si mogel misliti, tovariš Diaz, da je Dolores... Sicer pa je sama povedala: ti si vodja... brat.

Sestanek je končan. Zaključil ga je cinizem.

Hernandez in pisec nato obiščeta Gorki, od koder je prišlo poročilo o razprtijah med različnimi skupinami španskih delavcev, ki so bili zaposleni v tovarni avtomobilov »Molotov«. Po obisku na mestnem sovjetu sta si ogledala muzej Gorkega, drugi dan pa — seveda po obveznih ceremonijah in sprejemu pri direktorju tovarne, ki jim govori o velikanskem tehničnem napredku — sta si ogledala še tovarno. Pred vrati vsake dvorane